

VAJAT ERP

BROJ 48

CENA 1 D.

DOK HOLIDEJ

KRVAVI SUDIJA

ČITAJTE SLEDEĆU SVESKU CRTANIH ROMANA

CRTANI ROMANI

CENA 1 D.

180

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE – 1 DINAR!

**KRVAVI
SUDIJA**

Naslov originala:

VILLIAM MARK:

RICHTER LYNCH

Copyright 1969, by Martin Kelter /
Verlag

KRVAVI SUDIJA

Imao je žute oči, sveže rumeno lice i plavu kosu, a kada bi progovorio, videli bi mu se blještavo beli, zdravi zubi. Siva košulja mu je bila zategnuta na širokim plećima. Žuta marama mu se okrenula na stranu kada je nogom odgurnuo vrata kovačnice. Tamo je ugledao nekog čoveka.

Čovek u kovačnici je bio dežmekast, tamne puti, prodornih smeđih očiju, crne kose i veoma tankih usana. Na sebi je imao novi crni kaubojski šešir, belu košulju i crnu kožnu jaknu. Džoni Bentan je mogao da bude ovako dobro obučen, jer je njegov otac bio najbogatiji rančer na sto milja unaokolo.

Sada se sav nakostrešio, pa zatim okrene glavu i glasno vikne:

— Šta si hteo, goniču krava?

Kauboj Tom Reli je stajao potpuno mirno, oštro mereći rančarovog sina. Nijedan mišić na njegovom licu nije odavao šta je mislio.

Ova dva čoveka su stajala jedan naspram drugog na jedva pet jardi. Džoni Bentan je imao dvadeset jednu godinu. Tom Reli je bio godinu dana mlađi.

„Zašto me stalno izaziva?“ razmišljao je kauboj. „Uvek me napada, pokušava da me vređa da mi nešto naprkosi. Jeste da mu je otac, stari Bentan, najmoćniji rančer u ovom kraju, ali zato on nema prava da se tako ponaša“.

— Šta se misliš ti, prljavi govedaru? — opet započe Bentan.

„Prljavi govedar!“

U kaubojevim ušima su odzvanjale te reči. One su mu se upijale u mozak i tamo gorele kao baklje.

S kojim pravom Džoni Bentan sme tako da ponižava kauboje sa Helman ranča?

Danas je Tomas Reli bio gotovo rešen da se Džoniju više ne sklanja sa puta, što je do sada uvek činio.

Kada je progovorio, reči su mu izletele same od sebe:

— Šta ti hoćeš od mene, Bentan?

— Rekao sam da si prljavi govedar, Reli!

Izgovorivši to, Džoni spusti ruku iznad drške revolvera.

Sveže rumenilo je nestajalo iz kaubojevog lica. U njemu je kipeo bes. Najradije bih sada premlatio tog razmetljivca.

Ali njegov gazda, rančer Frenk Helman, zabranio je svojim kaubojima da započinju tuče u gradu. A postajao bi veoma neprijatan kada se neko ne bi pridržavao njegovih naređenja.

Bilo je deset časova pre podne.

Ovu scenu je dosta ljudi posmatralo sa ulice, kao što se to kasnije pokazalo.

Tako je, na primer, tu bio kovač Džes Everidž. Iako niko u gradu ne bi mogao reći da je on kukavica, sada je stajao u polumraku kovačnice, napeto gledajući u onu dvojicu.

Preko, na verandi Nortonove gvozdare, stajao je Rab Vebster, nadzornik Bentan — ranča. Pre dva sata je sa Džonijem i drugima došao u grad.

On je bio snažan čovek od četrdeset pet godina. Brkovi su mu visili gotovo do brade. Glava mu je bila kao nasadena na kratak vrat i snažna široka ramena.

Iza nadzornika, u vratima jedne radnje, stajao je Bili Norton brišući ruke o zelenu kecelju.

I kauboji sa Bentan ranča, koji su stajali preko, ispred Montan saluna, takođe su napeto posmatrali onu dvojicu kod Everidževe kovačnice.

Pored saluna je bila jedna crvena kuća. Iza velikog prozora videle su se konture nekog visokog mršavog čoveka. Bio je to doktor Banz, mladi lekar, koji je već godinama živio ovde u gradu sa ženom i dvoje dece. Smrknuta pogleda posmatrao je i Dok ovu raspravu ispred kovačnice.

Još jedan čovek je posmatrao Džoni Bentana i Toma Relija. Bio

je visok, tamnokos, sa licem opaljenim od sunca i vetra. Crni šešir je navukao duboko na čelo, tako da se jedva video metalni pogled njegovih tamnoplavih očiju. Na sebi je imao kožno odelo i sivu pamučnu košulju. Oko bedara je nosio opasač pun municije, a sa obe strane visila su mu dva velika revolvera. Pažljivi posmatrač bi primetio da je kolt na levoj strani imao naročito dugu cev. Strančeve čizme su bile ukrašene na teksaški način, a na petama je imao velike srebrne zvezdaste mamuze.

Taj čovek bio je čuveni maršal iz Dodža — Vajat Erp. On je sedeo preko, u River stritu, u sedlu svoga dorata, posmatrajući mrko šta se to kuva pred kovačnicom.

Da li da se umeša?

Šezdesetpetogodišnji Džadn Danam, šerif Repida, takođe je iz kancelarije posmatrao tu scenu ali sa izvesnim strahom.

Danam se plašio kauboj sa Pentan ranča. Onih ispred Montan saluna. Bilo ih je sedmorica. Prašnjavi, koščati momci hladnih očiju. Šerif je znao da bi mu se oni suprotstavili čim bi se pojavio napolju.

Od poslednjih reči Džoni Bentana proteklo je samo nekoliko sekundi.

Reli se nije ni pomakao. No ipak mu je sve bubnjalo u glavi. Uhvatio ga je bes. Zašto da dozvoli da ga vređa taj prokleti Bentan?

Ali kauboj Tom Reli se savladao. „Okrenuću se, otići ću”, govorio je sam sebi. I upravo kada je hteo da se okrene, Džoni Bentan viknu podrugljivo:

— Plašiš se, bedni kravaru!

Tada se Reliju smrači pred očima, ali se najednom potpuno smi-

rio. Ta hladnoća je izbijala i iz njegovih očiju.

— Hej — rugao mu se Bentan — mali Helmanov sluga se pravi kao da će se naljutiti, kao da bi hteo da puca!

— Nemam nameru da pucam, Bentan. Ali čini mi se da to ti nameravaš.

— Ajde potegni! Ti prljava lopužo! Brani se! — zakrešta Bentan.

Revolveri su poleteli iz futrola.

Činilo se kao da su glavnom ulicom odjeknula istovremeno oba pucanja.

Oblak baruta zakloni sve ispred kovačnice Džesa Everidža. Kada se razišao pojavila su se oba čoveka.

Tada se dogodilo ono!

Razrogačenih očiju više od tuceta ljudi posmatralo je tu scenu.

Džoni Bentan je sasvim lagano padao napred, prvo na kolena, pa se onda podigao na ruke, uspravio je još jednom glavu i pogledao u oči čoveka koga je izazvao i koji ga je jednim metkom oborio u uličnu prašinu.

Zatim je pao na lice i ostao nepomično da leži.

Tom Reli je sve to sa nevericom posmatrao.

— Džoni — mucao je on. — Hej, Džoni, ta ustani već jednom!

Ali Džoni Bentan više nije mogao da ustane.

Na kaubojevom desnom obrazu krvarila je jedna rana.

Svi pogledi bili su upereni u nepomično telo Džoni Bentana. Kada se ni posle desetak sekundi nije pomakao, počeo komešanje među kaubojima sa Bentan ranča. Ljudi su preskakali ogradu i pošli ka ulici.

— Momak ga je ubio! — vikao je Elmer Klum, jedan ridokosi kaubojo.

— Da! To je bilo ubistvo! — potvrdivao je Zoltan Mikulič.

— Svršite sa njim.

— Navalite!

Tom Reli se okrete.

Kolt mu je još uvek bio u ruci.

Podigao je desnu ruku. Cev njegovog starog revolvera kalibra trideset osam, koji je nasledio od svoga oca, bila je uperena u kauboje koji su nailazili.

Horda je stala.

Sasvim lagano Reli je natraške pošao preko glavne ulice ka River — stritu.

Onda je primetio jahača na doratu. Tom je video da je taj čovek u levoj ruci držao kolt — kolt koga kaubojo na drugoj strani ulice nisu videli.

— Napred! — vikne mu stranac.

Tada Reli potrča niz ulicu.

Kaubojo sa Bentan ranča su urlajući jurili ka ulazu u River — strit.

Ali kao da je i dorat postao nervozan, pa se počeo uspinjati i divlje poskakivati amo-tamo.

Ljudima nije uspelo da pored konna prodru u ulicu.

— Prokleta beštija — besneo je Rab Webster. — Pa uhvati ga već jednom stranče!

Ali ništa nije pomagalo. Očigledno, konj nije mogao da se smiri.

Kaubojo su potrčali do sledeće kuće, kako bi kroz njeno dvorište prodrli na River—strit.

Webster je lagano pošao ka ubijenom mladiću.

Dok Banz je već klečao pored njega, okrenuo ga je na leđa i sklopio mu oči.

Zatim lekar podiže glavu i pogleda u tvrdo lice nadzornika.

— Mrtav? — reče Vebster. To je bila više konstatacija nego pitanje.

— Da, mrtav! — reče lekar i ustade. Oba čoveka su stajala blizu jedan do drugog. Za trenutak su se gledali u oči. Onda Dok reče:

— On je mrtav, mister Vebster, ali svojom krivicom.

Lekar se okrene i pođe.

Tada ga nadzornik snažno zgrabi za rame i okrete ga:

— On je ubijen, Dok!

Lekar skine kaubojevu ruku sa sebe:

— To već nije moja stvar. Pozovite šerifa!

Krupnim koracima lekar je pošao svojoj kući.

Vebster se uputi ka šerifovoj kancelariji.

Nije više bilo potrebno da se šerif pozove.

Upravo je izlazio iz svoje kancelarije. Ne baš suviše žurno, išao je ka kovačnici.

— On je ubijen, šerife — rekao je Vebster, a to je zvučalo kao zapovest.

Džadn Danam klimne glavom i pogleda u mrtvaca.

Vebster skupi oči.

— Šerife, vi ćete uhvatiti ubicu!

Izgovorivši to pođe ka konju, vinu se u sedlo i odjaha.

Odmah zatim su se vratili kauboj i besno su gledali ka jahaču na doratu.

Minut kasnije i oni su nestali na istoku, iza oblaka prašine koji se podigao za njima.

×

Kauboji su se ubrzo vratili nazad. Na čelu kolone jahao je jedan stari sedokosi čovek, preplanulog, izbornog lica.

Bio je to Edvard Bentan, otac ubijenog mladića.

Njegovog dečaka su stavili preko, u jednu šupu, koja je služila kao mrtvačnica. Ležao je na jednom kolima. Tvrda, nepomična izraza lica starac je gledao u sina. Onda se okrete.

Napolju na ulici stajali su njegovi kauboji.

— Gde je on? — upita Bentan.

Ovo pitanje je zlokobno odjekivalo preko ulice.

Nadzornik je lagano okrenuo glavu preko ka šerifovoj kancelariji.

Ali vrata su ostala zatvorena.

Vebster sjaha i pođe ka kancelariji.

Šerifa nije bilo.

Pola sata kasnije ceo grad Repid znao je da je šerif Džadn Danam nestao u nepoznatom pravcu. Nije pošao za Relijem. Odjahao je da bi zauvek napustio grad.

Ed Bentan je stajao nasred glavne ulice. Nepomičan kao stena. Potrajalo je duže vremena dok se okrenuo i pogledao svoje ljude.

— Dobro, onda ću ga sam potražiti. I kunem se da se neću vratiti kući dok ga ne budem našao...

×

Helmanov ranč je ležao na uzvišici i sastojao se od šest zgrada sagrađenih od drveta.

Pre sedamnaest godina Frank Helman je došao ovamo pa je ovde podigao prvo kolibu od balvana ko-

je je sam sekao. Indijanci su mu dva puta zapalili krov nad glavom. Onda su došli beli banditi, Lop Medison i Bif Šeridan. Oni su mu napravili još više štete od Indijanaca.

Život starog Helmana je bio pun patnji i teškog rada, ali on je mogao sa ponosom reći da je po bogatstvu i moći bio drugi rančer u tom kraju.

Kad je Edvard Bentan ujahao u rančersko dvorište celavi stari Helman mu je izašao u susret na verandu svoje kuće. Morao je da ide oslonjen o štap, pošto mu je bandit Šeridan pre jedne decenije smrskao zglob desnog kolena.

Čvrsta pogleda posmatrao je Bentana.

Pridošlica nije smatrao za potrebno da svog suseda udostoji pozdravom.

— Gde je on? — povikao je umešto pozdrava.

— Šta te dovodi u moje dvorište? — odgovori Helman.

— Tražim ubicu!

Stari priđe do ruba verande i reče:

— Kod mene se ne zadržava nikakav ubica, Bentane.

— Tražim onog momka, Relija!

— Šta hoćeš od njega?

— On je u gradu ubio mog sina.

— Da li ga je ubio ili ne to će utvrditi sudija — odgovori Helman hladno.

— Nema tu šta da se utvrdi! — dobaci Rab Vebster. — Svi smo mi bili prisutni.

— Ko to; mi? — pitao je Helman osorno.

Nadzornik gurne šešir na potiljak.

— Ja, na primer. Ukoliko vam to nije dovoljno, onda i Džek Evert i

Toni Plet su bili tamo. Takođe i Zoltan Mikulič, Džimi Brester, Ted Hlabam, braća Krozdon i drugi.

— I svi su oni videli da je po sredi ubistvo? — pitao je Helman.

— Da, svi oni su to videli.

— Sve su to ljudi sa Bentan ranča — konstatovao je Helman.

— Ne brinite, mister. I Dok je bio prisutan, kao i šerif i kovač.

— Da li je šerif napravio izveštaj?

— Ne znam.

— Čini mi se da je to veoma važno.

— Šta će mi hartija jednog šerifa koji je pobegao! — prekide ga Bentan. — Nemoj se truditi, Helman, da kriješ momka. On je ubica.

— Da li je on ubica, pokazaće se na sudu, Bentan, a dotle će ostati ovde na ranču. Ja garantujem za njega.

— Za ubicu se ne može garantovati — derao se Bentan krajnje uzbuđen. — Dovedi konačno tog zločinca, inače ćemo sami poći po njega.

Starčevo lice se najednom pretvorilo u kamenu masku.

— To ti ne bih savetovao, Bentan — reče on hladno.

Nadzorniku Vebsteru se najednom stvorio kolč u ruci.

— Šta čekate, gazda? Rančer će sam biti kriv za ono što će se sada desiti.

— Jasno ću vam reći šta će se desiti — odgovori Helman oštro. — Vi ćete odmah okrenuti konje i pustiti moj ranč!

Rab Vebster je poterao svog konja do verande i viknuo:

— Rančeru! Sada idemo po ubicu! Tada stari podiže levu ruku i po-

kaza prema krovu zgrade za momčad kroz čiji krov je virilo nekoliko pušaka.

Bentanovi ljudi su zapanjeno gledali jedan drugog. Ed Bentan je snažno stegao zube, tako da su zaškripali, pa procedi:

— U redu Helman, ti si me iznenadio, ali ti to ništa neće pomoći. Odmah ću poslati po sudiju Šika. On će brzo stići ovamo i ubici neće ostaviti nikakvu šansu.

Posle tih reči Bentan je odjurio sa svojim ljudima iz dvorišta.

×

Te večeri su svi u gradu znali:
Sudija Šik dolazi u Repid!
Sudija Šik!

Ime koje je ujedno značilo smrtnu presudu. Tog čoveka je bio čudan glas: sva njegova suđenja završavala su se uvek istom presudom: „Smrt vešanjem!”

Sudija Šik!

To se ime kao avet provlačilo te noći kroz Repid. Dosta ljudi sa nečistom savešću osećalo je neku neprijatnost. Kao u mnogim gradićima na Zapadu, bilo ih je i ovde koji su imali dovoljno razloga da se plaše tako poznatog i strogog sudije.

×

Čim je Vajat Erp čuo prezime Šik, odmah je napustio grad u severoistočnom pravcu.

Brzim galopom je išao putem uz severnu obalu reke Jelouston i u

grad je stigao kasno u noć. Znao je da je ovde sedište okružnog šerifa i potražio ga u kancelariji i upitao ga za okružnog sudiju.

Šerif Kulmen je klimao glavom i u sebi razmišljao: „Kako se samo može neko usuditi da tako kasno u noći traži sudiju...”

Rukom je prošao kroz kovrdžavu kosu i, pošto je nekoliko puta zevnuo, objasnio je čoveku iz Misurija put do sudijine kuće.

Kuća u kojoj je ovaj stanovao, bila je potpuno u mraku. Kad je Vajat ušao u baštu, zalajao je veliki pas. Posle dužeg kucanja video je svetlost kroz prozor i odmah zatim je čuo korake u hodniku. Vrata su se otvorila i jedna starija žena sa belom kapijom na glavi pojavila se na vratima. Maršal se izvinio i pitao da li može da razgovara sa sudijom Ouklendom. Žena je sa žaljenjem slegla ramenima i objasnila da je njen muž otišao gore u Lejk Bazen, gde je u malom naselju Molts umro njegov brat.

Vajat se zahvalio i vratio se do svog konja.

Razmišljao je šta bi sada morao da uradi. Ići za sudijom čak gore do Lejk Bazena bilo bi glupo. Morao je jahati nazad. Nikako nije mogao da se reši osećaja da su se nad Repidom nadvili tamni oblaci...

×

Oblačan maglovit dan nadvio se nad gradić Repid. Kuće su se ~~ave-~~tinjski izvlačile iz ~~sivih~~ magle. ~~Ppe-~~ko uskog mosta na reci Jelouston

prelazila su četiri jahača. Kao senke su se probijali kroz maglu koja se dizala iz reke i prilazili su južnoj obali. Prvi je bio mršav bledolik čovek sa kratko ošišanom sedom kosom i bradom.

Imao je na glavi crni šešir široka oboda sa visokim srednjim delom kakav su obično nosili kvekeri. Odelo mu je bilo crno. Na beloj košulji jasno se isticala crna mašna. Ukočena pogleda čovek je posmatrao kuće gradića.

Jahač koji je išao za njim bio je dežmekast, imao je čoškastu glavu i žute oči. Nedostajala mu je gornja polovina desnog uha. Na sebi je imao sivkasto smeđe kožno odelo i nije odavao naročito urednog čoveka.

Treći je bio koščati dugajlija. Imao je usko lice i prodorne tamne oči.

Poslednji jahač je bio još mlad, plavokos čovek, upala lica i hladnih očiju. Bio je obučen u kožno odelo, kao i ostala dvojica, a imao je dva velika revolvera okačena o opasač.

Stigavši pred kancelariju šerifa onaj sedokosi zastade, pa mahne svojim pratiocima i osloni se obeima rukama na sedlo.

U kancelariji šerifa nije bilo nikoga. Tada sedokosi primeti jednog dečaka na trotoaru, pa ga visokim kreštavim glasom upita:

— Gde je šerif?

Sedmogodišnji Džo Konrad slegao je ramenima pa se posle ovog za nje ga jasnog obaveštenja, okrete i ode.

Među obrvama sedokosog se pojavila jedna okomita bora, koja se gubila pod obodom šešira. Ne okrenuvši se, viknu najmlađem pratiocu:

— Bob!

Plavokosi momak siđe laganim pokretima sa sedla i pođe na trotoar, pri čemu je mladom Konradu presekao put.

Džo je zastao.

Bob Hit ga pogleda kroz trepavice:

— Gde je šerif? — ponovio je pitanje sedokosog.

Mali stolarski šegrt Džo Konrad je bio još neiskusani i nije poznavao ljude. Da je to znao, sada bi sigurno daleko opreznije postupio. Umesto toga ponovo je slegao ramenima pa je hteo da krene dalje.

Poput udarca groma pogodila ga je Bobova pesnica u lice. Džo se nekoliko puta okrene oko sebe, da bi na kraju udario u stub nastrešnice. Hit je stajao raširenih nogu, sa palčevima zabijenim u opasač.

— Slušaj mali — reče on kroz zube. — Nisam navikao da ponavljam pitanja. Ali imaš sreću, danas sam dobre volje. Dakle, gde je šerif?

Džo Konrad pređe rukom preko obraza koji ga je bolelo.

— Ne znam, mister — izgovori on plačno. — Šerif nije ovde. Kažu da je otišao iz grada zato što se uplašio.

Sedokosi je u međuvremenu pri-terao svog konja do verande.

— Uplašio? — pitao je muklim glasom, koji kao da je dolazio iz grobnice. — Čega se uplašio?

Džo je posmatrao mračno lice jahača:

— Ne znam, mister. Mislim da se plaši Ed Bentana.

Tog trenutka je naišao jedan veliki čovek širokih ramena, pa je hteo da prođe pored Bob Hita.

Tada sedokosi podiže ruku i Hit prepreči čoveku put:

— Gde je šerif?

Mesar Džimi Long je pogledao stranca, pa onda i ostalu trojicu koja su sedeli na konjima, pa odgovori:

— On nije u gradu. Pitajte gradonačelnika. On stanuje tamo preko puta.

Hit podiže glavu.

— Slušaj, burazeru, meni ćeš prepuštiti da odlučim koga ću da pitam, a ja hoću da mi TI odgovoriš na pitanje.

Mesaru se nije dopadao taj ton.

— Ko ste vi, čoveče? — pitao je, nabraivši čelo.

Hit procedi kroz zube:

— To ćeš saznati na vreme.

Tada sedokosi podiže ruku:

— Neka ide po gradonačelnika.

Bob Hit ponovi reči sedokosog.

Tada Long stavi ruke o kukove, pa počne glasno da se smeje:

— Vi se ljudi, izgleda, šalite. A sada mi se skloni sa puta! Imam posla.

Na jedva vidljiv znak sedokosog, Hit udari mesara dva puta u glavu. Oba udarca su bila tako iznenadna i snažna, da je snažni Džimi Long pao na kolena.

Hit ga hladno pogleda.

— Idi po gradonačelnika, burazeru.

Mesar nije bio baš suviše hrabar čovek. Klimnuo je glavom pa odmah krene da bi izvršio naređenje.

Nekoliko minuta kasnije došao je jedan debeli čovek sa Džimi Longom. Bio je to gradonačelnik Silk Kesedi. Zastao je pred nepoznatima pa ih redom pogleda.

— Šta džentlmeni žele?

Sedokosi je odmeravao gradonačelnika od glave do pete, pa pos-

le skoro punog minuta reče kreštavim glasom:

— Ja sam sudija Šik.

Rumeno gradonačelnikovo lice odmah promeni boju.

— Sudija Šik? — promuca on. — Izvinite vaša milosti... mister Bentan vas je zamolio da dođete. Ja sam o tome obavešten. Ali nismo vas tako brzo očekivali. — Debeljko napravi jedan smešan pokret i nastavi da muca: — Zovem se Kesedi, Silk Kesedi. Ja sam gradonačelnik Repida.

Šik siđe sa sedla.

— Gde je on? — pitao je preteći.

Gradonačelnik se približi:

— Mislite na mister Bentana? Rekao je da će u devet sati biti u gradu. Verujem da će svakog trenutka biti ovde sa svojim ljudima...

Šik nestrpljivo odmahnu rukom.

— Hoću da znam gde je zločinac?

Zločinac! Da, sudija Šik je rekao „zločinac”.

Kesedi požuri da kaže:

— Tom Reli je na Helman ranču. Ako želite, poslaću jednog glasnika do Helmana, kako bi on sa Relijem odmah došao u grad.

Na Šikovom čelu se ponovo pojavila ona bora.

— On je na nekom ranču? Govorite li vi o onom tipu koji je ustrelilo mladog Bentana?

— Da, svakako... to jest...

— Zašto taj momak nije u zatvoru?

— U zatvoru? Da, pa naravno trebalo bi da je u zatvoru. Ali šerif Danam je... nije momentano u gradu. A ko bi tog tipa mogao da čuva u zatvoru? Mi imamo—

Šik nervozno prekide tog čoveka jednim zapovedničkim pokretom ruke.

— Pošaljite odmah po izvršioca zločina!

— Odmah, vaša milosti!

Kao mali pas gradonačelnik odmah otrča. Nekoliko minuta kasnije je na svom poniju mladi Fred Deker odjurio iz grada.

Šik i njegovi pratoci su se postarali za smeštaj. Novi Grand — hotel im se činio najpogodniji.

Šik se odmah smestio u najveću sobu. Onda Flojdu Grifitu na recepciji pokaza na svoja tri pratioca i reče:

— Još tri sobe u istom hodniku.

Grifit klimne glavom. Onda uze knjigu gostiju i stavi je na sto:

— Ovde se džentlmeni mogu upisati.

Šik se podrugljivo nasmeši malom hotelijeru.

— Možemo, to je dobro rečeno, mister! — Onda se okrete i pope stepenicama gore. Na prvom odmoristu zastade i na svoj tipičan način podiže ruku i reče:

— Neka mi se bisage odnesu u moju sobu!

Dakle, to je bio taj sudija Šik, koji je sa svojim pratiocima bio strah i trepet za svakog ko bi se našao pred njim. Brzinom vetra saznao je čitav Repid o njegovom dolasku.

U salunu Montan ljudi su stajali oslonjeni o šank komentarišući taj događaj. Ko su bila ta tri čoveka?

Greg Višer, Henk Laurens i Bob Hit? Bili su to ljudi koji bi pre odgovarali nekoj razbojničkoj bandi nego li pratnji jednog sudije. Da to nisu bili njegovi dželat? Pitanja su se ređala jedno za drugim.

Bili Kalagen se kleo da je tog Višera već negde video. I dugajlija Laurens mu se činio poznat.

Džon Plabi je takođe mislio da je tog mladog momka, tog Hita, već video.

Gostioničar je bez reči punio čaše.

Dok Banz je ćutao oslonjen na kraj šanka.

Mladi Endžeri je popio već treći brendi, pa počeo glasno da razmišlja:

— Ne znam, ali taj Višer mi se ne dopada. Mislim da sam ga video gore u Goldn Valeju i da je bio umešan u neku pucnjavu.

— Da — saglasi se Plabi. — I ja tog tipa imam u nekoj neprijatnoj uspomeni.

Mladi Endžeri je grickao donju usnu:

— Pa to nije nikakva pratnja za jednog sudiju. Sva trojica izgledaju kao neki lupeži.

Džef Danker promrmlja:

— Da neće ovi da sude Tomu Reliju? Mislim da bi oni mogli biti sretni ako se za njih ne zainteresuje neki šerif.

Endžeri zatraži još jedan viski:

— Ljudi, mislim da bi trebalo da tu bratiju malo uzmemo pod lupu.

Tada lekar podiže glavu.

— Ljudi vi previše pričate — reče on mirno.

— Šta li je uvek tom Doku — zabrunda Endžeri.

Stari Kalagen reče:

— Suviše ste plašljivi, Dok.

— On nije plašljiv — umeša se gostioničar. — On je samo razuman.

— Nije nam potreban razum — umeša se Danker.

— Trebaju nam ljudi! — saglasi se Endžeri pijano.

Sigurno u tom trenutku taj brbljivi mladić nije ni slutio da će mu baš taj lekar, koga je sada prezirao, spasiti život.

— Ja sam zato da taj trio pogledamo malo izbliza — nastavio je Endžeri, sada već besno.

Tada se najednom rastvoriše oba krila pokretnih vratiju. Na njima se pojavi velika figura Grega Višera. Na njegovom neobrijanom licu video se pakostan smešak. Lagano je ulazio u prostoriju gde se nalazio šank. Zastao je na tri koraka pred Endžerijem i raširio noge. Palčeve je zabio u opasač sa koltovima.

— Hej, mali, nisi li ti imao nekakvu želju?

Endžeri preblede. Njegova hrabrost, koja je poticala samo od alkohola, najednom je splasnula.

Tada leva Višerova čizma polete uvis i pogodi mladića u desnu ruku.

Endžeri kriкну.

Višer odmeri ljude koji su stajali naokolo.

— Slušajte ljudi, ja sam Greg Višer, desna ruka sudije Šika. Je l' jasno?

Tajac.

— Pitao sam: je l' jasno? — vikala je besno „desna ruka” predstavnika zakona.

— U redu, jasno je — odgovori Dok.

Ljudi se nisu usudili da ga pogledaju. Nisu hteli rizikovati da moraju da sklone pogled od Višera.

On pogleda lekara i na njegovom

licu se najednom pojavi ružna grimasa i začu se cerekanje kao neko zadovoljno groktanje:

— Izgleda mi da si ti neki razuman momak, dugajlijo. Kako se zoveš?

— Banz.

Višer se približi nekoliko koraka prema lekaru.

— Ne spadaš ovamo dugajlijo. Šta radiš ovde?

— On je dok — javio se Kalagen.

Višer okrete glavu prema starom.

— Vidi, i deda je najednom progovorio? Kako ti je uspeo da rastaviš zube? — A onda nastavi cinički: — Izgleda da i nemaš zube stari, jel'? De, otvori gubicu da vidim.

Stari metlar Viljem Kalagen počeo gutati knedle. Jabučica počeo da mu poigrava u tankom vratu.

— De, otvori svoju gubicu!

Starčeve usne su zadrhtale. Najednom mu se pojavi neki grč na licu. Nije uspeo da rastvori vilice.

Pogodila ga je kao malj po licu pesnica surovog čoveka.

Sedamdesetogodišnji čovek se odmah sruči na pod.

U krčmi zavlada grobna tišina.

Tada lekar odgurnu svoju još nedotaknutu čašu viskija i pride starome.

Višer ga zaustavi laktom.

— Kuda, dugajlijo?

Skamenjenim licem lekar ga pogleda.

— Hoću da ga pregledam. Pa čuli ste da sam lekar.

Višer se cinički nasmeja.

— Pa da, zaista, ti si ovde šinter. U redu, skupi taj kostur i najbolje će biti da ga odmah odnesu na groblje. Ionako spada tamo. Zar ne?

Lekar je ćutao, pa na zaprepašćenje ostalih skloni Višerov lakat i pođe napred. Pratilac sudije ga propusti.

— Ha, ha! Ja sam duhovit momak. Za mene su šinteri i sveštenici polu-ljudi. Njih je najbolje pustiti da idu svojim putem. Tu bagru pre ili posle uvek odnese đavo. Je l' tako momče? — Poslednje reči je gotovo vičući uputio mladom Endžeriju.

Mladić se od straha potpuno otrezniio.

— Da, mister Višer.

U međuvremenu se lekar pobri-
nuo za starog, pa ga je podigao sa
poda.

Višer razvuče lice:

— Pogledajte! Šinter je stvarno
uspeo da ga postavi na noge.

Sa ulice se najednom čuo topot
nekoliko konja.

Ljudi su odahnuli.

Višerova leva ruka polete nap-
red i zgrabi Džefa Dankera:

— Čemu si se tako obradovao, ti,
škiljavko? Ukoliko nekolicina tvo-
jih prijatelja dolazi, savetovao bih
ti da ostaneš sasvim miran. Volim
da vidim sedmoricu za šankom. No,
ukoliko ih još dođe, postajem nep-
rijatan, razumeš li! Pri tome gurnu
čoveka o zid, a u očima mu se poja-
vi neko opasno svetlucanje.

Topot konja je prestao. Začuše se
koraci uz zveket mamuza. Greg
Višer se nije okrenuo. Čak ni onda
kada su se otvorila pokretna vrata.

Prišao je šanku.

— Jedan viski, gostioničaru.

Krčmar se požuri da izvrši po-
rudžbinu.

Petorica ljudi u kaubojskom ode-
lu ušla su u krčmu. Bili su to ka-
uboji sa Helman ranča, koji su došli

u grad sa Tomasom Relijem i svojim
gazdom.

Nadzornik Dejv Kelap, čovek
srednjeg rasta, prilazio je šanku.

— Viski! — naredio je on.

Kauboji su se smestili uz njega,
gde je bilo mesta pored šanka.

Kad je video da između njega i
omrznutog pratioca sudije ima više
ljudi, Endžeri je opet postao junak.

— I za mene još jedan viski, krč-
maru — vikne on, pa gledajući u
Višera, nastavi: — Zaslužio sam ga
posle ovog zaprepašćenja.

Višer se odmah stvorio pored nje-
ga, pa ga uhvati za ruku i okre-
ne:

— Kako si to mislio, mali?

Endžeri ga preplašeno pogleda.

— Otvori gubicu! — viknu Višer.

Kad momak ni na to nije ništa od-
govorio, Višer ga odbaci tako snažno
o jednu stolicu, da se ovaj odmah
surči na pod.

Kauboji, navikli na svakojake tu-
če, okrenuli su se pa ljutitim pogle-
dima odmeriše nepoznatog gosta.

Endžeri se nije usuđivao da usta-
ne. Uputio je prema kaubojima po-
gled koji je preklinjao za pomoć.

Tada Višer stade pred njega.

— Ustani! — reče.

Mladić je brzo ustao.

— Gubi se!

Na tu zapovest Endžeri teturajući
se polete iz krčme.

Jedan od kauboja reče:

— Hej, je l' to njegov otac?

Krčmar odmahnu glavom.

Tada Višer priđe kauboju:

— Jesi li to na mene mislio, kra-
varu?

Dvadesetosmogodišnji kauboj
Majkl Blek skupi obrve. Do đavola,

on je bio dobroćudan momak. Ali taj ton mu se nikako nije dopadao.

— Da, na tebe sam mislio — odgovori on.

Višer zabi palčeve u opasač sa koltom. Ko ga je poznavao, znao je da je to bio loš znak.

— Osećaš se hrabar sa ovom pratnjom uz tebe, je li dečake?

Blek pogleda svoje drugove, pa se onda nasmeja.

Ali Višerova pesnica se već našla na njegovoj bradi.

Udarac je bio plasiran tako da ga je nokautirao.

Kao medved snažni Majkl Blek se sruči na pod. Tada se i ostali namrštiše, kao da će napasti na stranca.

U njegovoj ruci se najednom pojavi revolver.

Kauboji su zapanjeno gledali u oružje.

Nadzornik Kelap duboko udahnu vazduh.

— Hej, mister, vi imate čudan način da se zabavljate.

— Misliš — odgovori Višer hladno.

— Da, čak prokleta čudnovat način. Hajde, čoveče, sklonite tu pucaljku!

— To ćeš meni prepustiti da odlučim, amigo!

Kelap se okrete krčmaru:

— Ko je taj čovek?

Višer nagne glavu. Sada je izgledao veoma opasno. To su i kauboji sa Helman ranča videli. Taj čovek je bio opasan!

— To ti mogu i sam reći, prijatelju, ko sam. Ja to svakako bolje znam od ovog bureta rakije.

Dejv Kelap je bio čovek koji se nije mogao tako lako zaplašiti. On

prekrsti ruke na grudima i reče potpuno mirno:

— Dobro, onda ćeš mi to reći. Ali se nadam da ćeš pre toga ukloniti svoju pucaljku. Nekako ne volim kada tu stvar neko uperi u moj stomak!

Višerovo lice se najednom promenilo. Na verandi je čuo korake. Korake, koje je dobro poznavao.

Brzim pokretom skloni revolver u futrolu.

— Dobro, reći ću ti. Ja sam Greg Višer.

— Lepo ime — reče nadzornik prezrivo. Onda se okrete i reče: — Gde je naš viski, Dik?

Pokretna vrata su se opet otvorila.

Ušli su Henik Laurens i Bob Hit.

Obojica su brzo pregledala krčmu, pa su se onda približili šanku.

To se, u stvari, odigralo tako da je Laurens pošao ka desnom kraju šanka, a Hit ka srednjem stolu na ulazu.

Tako su tri sudijina pratioca napravila trougao, koji im je omogućavao da drže na oku celu krčmu.

Dejv Kelap je bio iskusan čovek. Odmah je primetio šta se dešava. Pošto nije bio pristalica tuča, pogotovu ne pucnjava, što bi naročito bila neprijatna stvar danas, on se obrati svojim ljudima:

— Ispijte, momci, imamo još nešto da obavimo u gradu!

Ljudi su bez pogovora popili svoj viski, dobacili novac na šank i pošli ka izlazu iz krčme.

Lagano su se razilazili i drugi ljudi.

Na kraju su kod šanka ostala samo ona trojica.

Laurens se okrenu oko sebe:

— Dakle, Greg, opet si uspeo. Sami smo. Onako kako nam je najmilije.

Sa jugozapada prema gradu jurila je grupa od deset jahača. Bili su to ljudi sa Bentan ranča. Edvard Bentan je zastao ispred kovačnice i tamo saznao da je sudija Šik već stigao.

Odmah je pošao ka Grand-hotelu. Šik je pozvao rančera u svoju sobu. Razgovor dvojice mračnih ljudi potrajao je samo nekoliko minuta. Ona su zajedno sišli dole u hol.

Višer, Laurens i Hit su se odmah pojavili na ulici, kada su videli da njihov gazda izlazi iz hotela. Očigledno je to bio Laurensov posao da na to pripazi, jer on je stalno gledao na hotel.

Sva trojica su išla ka sredini ulice, i očekivali sudijine naredbe. Ovaj je išao pravo ka gradskoj većnici. Bentan pozva gradonačelnika, pa mu saopšti da sudija namerava odmah da održi raspravu.

U roku od četvrt sata većnica je bila ispunjena radoznalcima. Edvard Bentan je sa svojim ljudima stajao desno u prvom redu.

Levo od srednjeg ulaza stajali su Helman, Reli i kauboji koji su došli sa svojim gazdom i drugovima u grad.

Ed Bentan je biv namršten. Ruke je zabio duboko u džepove. Pored njega je stajao nadzornik Rab Vebster i njegov mlađi brat Džin.

Stari Helman je imao smiren izgled. Desno pored njega stajao je

njegov nadzornik Dejv Kelap. Levo od rančera stajao je čovek zbog koga su se ovi ljudi skupili.

Tom Reli, kauboj sa Helman ranča, imao je tek dvadeset godina. Plavokosi mladić uopšte nije ličio na čoveka kome se sudi. Držanje njegovog gazde davalo je mladiću sigurnost.

Gradonačelnik je stajao na odstojanju od sudije.

Tri Šikova pratioca su se postavila tako da su mogli dobro da posmatraju vrata i salu, a pre svega jahače sa Helman ranča.

Konačno se sudija pomakao. Podigao je koščatu levu ruku i skinuo šešir. Kosa, koju je još imao, bila je seda i kovrdžava, pa mu je još više isticala čelu. Čelo mu je bilo bledo. Sudija Šik bi sada trebalo da izvuče tradicionalni srebrni čekić, koji još i danas upotrebljava svaki sudija u SAD. Ali on je umesto čekića izvukao jedan veliki crni revolver. Šik je tri puta snažno udario po stolu drškom kolta.

Rasprava protiv kauboja Tomasa Relija je bila otvorena.

Šik je ukočeno gledao pravo ispred sebe kroz sredinu sale čak u drugi zid nasuprot njemu, kao da je onaj kome je govorio stajao tamo.

— Gde je optuženi?

Muklo su odjekivale reči kroz gradsku većnicu. Tada Helman mahne kauboju. Reli krene i zastade na tri jarda ispred sudijinog stola.

Šik ga ispitivački pogleda:

— Ko si ti?

— Zovem se Tomas Reli, vaša visosti.

— Koliko imaš godina?

— Dvadeset.

Šik je seo. Bezizrazno je posmat-
rio mladićevo lice.

Rasprava, koja je posle toga sledi-
la, trajala je četvrt sata, za koje
vreme je Šik stalno govorio. Svedo-
ci su govorili ukupno pet minuta.

Onda se najednom podigao i pono-
vo izvadio svoj revolver, pa njime
udari po stolu.

— Dobro, stanje stvari je potpuno
jasno. Reli je ubio dvadeset jedno-
godišnjeg Džona Bentana. Za to za-
kon poznaje samo jednu kaznu.

Smrt vešanjem!

Posle tih reči u većnici nastade
mučna grobna tišina.

Tada Frenk Helman istupi.

— Vaša visosti, moram vas upo-
zoriti da je u gradu, kada se pucnja-
va odigrala, bio i Rik Beverli, jedan
od mojih ljudi. On je bio u Bekero-
voj berbernici.

— Pa, onda nije mogao ništa da
vidi.

— Ipak, on je bio na verandi i sve
je posmatrao.

— Možda — odgovorio je sudija
hladno — ali ma šta on posmatrao,
stanje stvari je jasno: Reli je ubio
mladog Bentana! Presuda je izreče-
na.

— Ali, vaša visosti, pa to je...

Naglim pokretom ruke sudija pre-
kide Helmanovu intervenciju.

— Nemojte me zadržavati, čoveče.
Imam još druge poslove da zavr-
šim! Rekao sam: presuda je izreče-
na. Ko je ne poštuje, krši zakon, pa
i sam može očekivati kaznu! Ras-
prava je završena. Presuda će biti
izvršena za jedan sat!

Džems Džonatan Šik je uspravnog
držanja napustio većnicu,

Tom Reli ga je posmatrao razro-
gačenim očima, ne shvatajući još šta
se to dešava.

Tada su Vebster i njegovi ljudi
poleteli na Relija i zgrabili ga.

Dejv Kelap, Helmanov nadzornik,
priskoči i odgurne Vebstera.

— Šta hoćeš? — vikne on.

— Gubi se čoveče! Odvešćemo
ubicu!

— To bi vam se dopadalo! — vi-
kao je Helman. — Vešanje osuđe-
nika je stvar šerifa!

Do đavola, toga se niko nije setio!
Vebster, Bentan i ostali su se za-
panjeno zгледали.

Tada Ed Bentan potrča napolje,
pa kad vide visoki stas sudije, on
pojuri za njim sredinom ulice.

— Vaša milosti!

Šik zastade pa se lagano okrenu.

— Šta hoćete?

— Presudu — ko će je izvršiti?
Pa više nema šerifa!

Između obrva sudije opet se po-
javi bora.

— Onda će to obaviti pomoćnik
šerifa.

— Nemamo pomoćnika šerifa, va-
ša visosti.

Šik se lagano vrati.

— Šta? Vi nemate pomoćnika še-
rifa?

— Ne — to jest, stari Ferguson
je nekada... pre nekoliko godina
bio neka vrsta pomoćnika šerifa. Ali
samo kao ispomoć...

— Dovedite ga! — naredi Šik.

Deset minuta kasnije tri Bentano-
va kauboja dovela su jednog čove-
ko, koji je već bio prešao sedamde-
set godina.

Taj nesrećnik je trebalo da izvr-
ši smrtnu presudu,

Ferguson još nije znao zašto je bio doveden.

Šik ga pogleda.

— Vi ste pomoćnik šerifa?

— Pomoćnik šerifa? — stari se nasmeši u neprilici. — To zaista ne bih smeo tvrditi vaša milosti.

— Jeste li nosili zvezdu?

On klimne začuđeno glavom:

Da, šerif mi je jednom bio prikačio zvezdu, tada kada...

Pre tri godine zadržavalo se u gradu trideset lovaca na bizone koji su pravili dosta gužve. Tada je šerif bio mišljenja da ne bi bilo na odmet kada bi se na ulici pojavila još jedna zvezda.

Iako nikada nije položio zakletvu, Ferguson je neko vreme nosio zvezdu na svojoj okrppljenoj jakni. Pola dana. Ta okolnost je sada bila sudbonosna.

Šik mahne rukom na njemu svojstven način.

— Nemojte mi tu držati neke govore, čoveče. Vi ćete izvršiti presudu!

Ferguson zapanjeno pogleda sudiju:

— Kakvu presudu?

— Čoveče, pa gde vi zapravo živite? Pre četvrt sata sam jednog ubicu osudio na smrt. Šerif je odsutan, prema tome vi ćete izvršiti presudu.

Ferguson bespomoćno pogleda oko sebe.

— Smrtnu presudu? Hej, ja znam, to je bila stvar sa Tomom Relijem. Da, ja nisam imao vremena da idem u gradsku većnicu, jer sam morao da cepam drva...

— Nemojte mi opet držati govore, čoveče! — vikne sudija na njega. — Izvršite svoju dužnost!

Rab Vebster ga surovo gurne na stranu. — Nemoj se praviti gluplji nego što jesi. Već donose konopac. Ostalo je tvoja stvar. Konačno, ti si pomoćnik šerifa.

Potrajalo je dugo dok je stari drvoseča došao k sebi. Pogledao je sudiju, istupio pola koraka napred, stresao Vebsterovu ruku sa ramena i rekao uzbuđenim glasom:

— To ne može biti ozbiljno, mister Šik!

Vebster skoči napred i surovo gurne staroga u leđa: —

— Je li, kako ti to govoriš sa sudijom, ti, skitnico!

Ben Ferguson, na žalost, nije umeo pravilno da postupi. Jer da je to umeo mogao je, zahvaljujući svom novom položaju, da zatvori čoveka koji ga je napadao. Ali to drvoseča nije znao. A ne bi mu to ni pošlo za rukom.

— Vaša milosti — obratio se on tada sudiji. — Ja nisam šerif. To zna svako u gradu. Moraćete potražiti drugog čoveka, ako taj jadni momak treba da bude obešen.

Sada je stari sam skrivio što su se na njemu skomila kola. Posle ovih njegovih reči Edvard Bentan, koji je do tada stajao sa strane, pocrvene kao rak. Prišao je starcu, zgrabio ga za kaput i izderao se na njega:

Šta si to rekao ti, crvotočcu... — Jadni momak? Pretpostavljam da nisam dobro čuo!

Ferguson se zablene u rančera:

— Molim vas, nemojte da mi pocenate kaput, mister Bentan. To mi je jedini.

Tada se rančer još više razbesne — i naglim trzajem iscepa rever sa kaputa starog drvoseče.

Džems Džonatan Šik mirno je posmatrao šta se dešavalo.

Ferguson je gledao u kaput, pa u rančera, a tada se bez reči okrete sa namerom da ode, sećajući se kako je pre sedam godina imućni rančer Edvard Bentan na putu iz grada ka svom ranču bio napadnut od trojice razbojnika. Upravo onda je siromašni drvoseča Ben Ferguson dolazio sa rada. Kod sebe je imao jednu staru Kentaki pušku, koju je nosio sa sobom u šumu da bi se odbranio od zveri.

Jedan jedini pucanj starog Bena rasterao je trojicu bandita, kojima je već bilo uspelo da rančera zbace sa konja. Tada se Bentan blagoglasno zahvaljivao starom. Ali samo rečima.

Ali možda je Edvard Bentan tog trenutka pomislio na onaj dan kada bi najverovatnije izgubio život — da nije bilo tog starog poštenjačine. Jer kada je nadzornik Vebster skočio za Fergusonom, rančer ga je zaustavio.

Ali Ben Ferguson se ipak neće izvući.

Hit, Višer i Laurens su ga zgrabili i odveli ka ulazu u gradsku većnicu, gde je Frenk Helman stajao sa Tomom Relijem.

Višer pokaza na osuđenika:

— Evo, šerife, pogledaj dobro tog tipa. To je on. Još on mrda ušima. To ćeš ti jednom za svagda zaustaviti. Je l' jasno?

Tim rečima oni starog gurnuše napred.

Laurens je izvukao kolt.

Takođe i Bob Hit.

— Napred, Reli! Počinje! — vikne Višer.

Povorka krenu.

Ali ne daleko.

Bentanovi su se već bili pobrinuli.

Na nekih sto dvadeset jardi dalje glavna ulica se proširivala u neku vrstu trga. Na sred tog trga bilo je jedno staro osušeno stablo koje je imalo još samo par grana.

Preko jedne grane je Fena Virdž prebacio laso.

Omča se njihala dva jarda nad zemljom.

Laurens i Hit su Relija vukli napred.

Stari Ferguson je dolazio iza nje ga sa Višerom. Sudijina „desna ruka“ ga je gurala napred.

Za njim su dolazili Bentanovi i jahači sa Helman ranča.

Ljudi su oko vešala napravili veliki krug.

Frenk Helmanovo lice se grčilo. I kad je Višer sa koltom gurnuo starog Fergusona prema drvetu, Frenk Helman je izvadio svoj kolt.

— Trenutak, čoveče, tako to ne ide. Mi živimo u slobodnoj zemlji. Ne možete sa ovim starim čovekom postupati kao sa nekim banditom. Neću dozvoliti da stranci tako postupaju sa jednim čovekom koji nije ništa kriv.

Višer odmah pusti starog, pa se okrene ka rančeru.

Tada se čuo sudijin glas:

— Helman, upozoravam vas! Sklonite odmah svoj revolver, jer ću vas smesta uhapsiti zbog grubog kršenja zakona.

Helman se okrete:

— Zakon? Zar ovi ljudi postupaju po zakonu? Lep mi je to zakon koji dopušta da čovek, koji je optužen za ubistvo, nema prilike da se brani. Da se nepoznatim ljudima do-

pušta da sa nezaštićenim starcem postupaju kao sa banditom!

Već mnogostruko uvežbanim pokretom Višer je izbacio rančeru oružje iz ruke.

Odmah je priskočio Dejv Kelap da pomogne svom gazdi. Ali on odmahne glavom:

— Pustite to, Dejv. Ovo što se ovde dešava to je nečovečno i neće se dobro završiti.

Šik je lagano prišao napred:

— Ovo što ste rekli, Helman, dovoljno je da vas uhapsim. Laurens, to je vaš posao!

Dugajlija je stao pored rančera, onda ga uze za rame i odvede ga preko ka zatvoru.

Mračna pogleda jahači sa Helman ranča gledali su za obojicom.

Tada se Šik okrene starom Fergusonu:

— A sada, šerife, vrši svoju dužnost!

Stari se nije pomakao.

— Napred! — vikne Šik.

Tada se stari drvoseča okrene i pogleda oko sebe.

— Ljudi Repida! Kako možete dopustiti tako nešto? Vi znate da ja nisam šerif! Ja niti sam dužan da to činim, niti imam pravo da obesim jednog čoveka. Još k tome čoveka u čiju krivicu ovde niko nije uveren.

Tada sudiji priđe rančer Bentan.

— Vaša milosti! Odredite drugog čoveka!

— On može samo da odredi jednog šerifa! — vikne Dejv Kelap.

Šik svojim sivim očima besno pogleda u Fergusonu:

— Ti ćeš to učiniti, Ferguson. Samo ti, Ti si šerif! Napred!

Stari čvrsto pogleda sudiju, pa drhtavim ali odlučnim glasom reče:

— Ne!

Tada Džems Džonatan Šik izvuče svoj kolt:

— Ti se usuđuješ da se suprotstaviš zakonu? Znaš li šta to znači? Očigledno da to ne znaš. Imam pravo da te zbog podsticanja pobune nateram da izvršiš svoju dužnost. Napred!

Ferguson pogleda u veliki kolt. Nije više imao snage da se suprotstavlja rečima. Samo je klimao glavom.

Tada Šik podigne kolt i upravi ga napred.

Tvrdo se čuo metalni zvuk kolta. A onda odjeknu pucanj.

Bena Fergusonu odbaci metak, on udari o osuđenika i pade na stranu u uličnu prašinu, gde ostade nepomično da leži.

Džems Džonatan Šik, taj samovoljni čuvar zakona, uspravi se u svoj svojoj veličini i vikne histeričnim glasom:

— Tako, ljudi, videli ste šta se dešava čoveku koji je izdao zakon!

Šik, očigledno navikao na takve scene, znao je dobro da ne sme dopustiti ljudima da dođu k sebi.

— Mister Bentan — okrete se on prema rančeru koji je stajao blede lica. — Ovaj ubica mora da visi! On je nemilosrdno ustrelio vašeg sina. Ja sada ovlašćujem vas da odredite jednog od vaših ljudi za izvršenje presude!

Odmah istupi brutalni Rab Webster.

Njegov brat Džin je odmah pošao za njim.

Dok je Džin osuđeniku vezivao ruke na leđa kožnim kajišem, stavio mu je Rab omču oko vrata.

Džin nategne konopac.

Ljudi na trgu su zaustavili dah.

Tada ulicom prasne jedan puščani pucanj.

Konopac se prekide nekoliko inči od Vebsterove ruke.

Ljudi su se tada trgli, kao da su se probudili iz sna.

Nekoliko jardi od njih stajao je jahač visokog rasta i širokih ramena, ozbiljna i vetrom opaljena lica, tvrdih plavih očiju, u crnom kožnom odelu, a u ruci je držao vinčesterku. On je sedeo na doratu, koji se pušio od znoja usled brzog jahanja.

Prvi se snašao sudija Šik.

— Jeste li vi ljudi! — vikao je ljutito.

Jahač ga je oštro gledao:

— Meni se čini pre da ste vi ljudi, Šik!

— Šik...? — Sudija se okrete Višeru i Laurensu.

— Skinite ga sa konja! — vikne on.

Munjevitim pokretom jahač stavi vinčesterku u futrolu pa siđe sa konja.

Laurens polete na njega.

— Stani ti, skeletu — reče stranac metalnim glasom.

— Zgrabi ga! — vikao je sudija.

Laurens je potrčao dalje, ali je morao da doživi da njegova pesnica preleti preko strančevog šešira, a da nije primetio kako je na njega upe- ren udarac u bradu.

Odmah je kao klada pao u stranu i ostao da leži.

— Hej — vikne Višer i polete na jahača.

— Ja sam upozorio tvog druga — reče stranac. — Opominjem i tebe. Oštani gde jesi!

— Rastrgni ga, Greg! — vikao je Šik.

Greg Višer je bio stabilniji od svog druga Laurensa. Ali strančev udarac bio bi prejak za još snažnijeg čoveka nego što je on bio.

Sudija Šik je video kako njegova „desna ruka“ pada na zemlju pored Laurensa.

Tada Bob Hit izvuče kolt.

Ali desetinu sekunde pre nego što je mogao da okine, sa strančevog levog boka prasne pucanj.

Uz vrisak Hit ispusti svoj revolver.

Džems Šik je zapanjeno posmatrao tu scenu.

I drugi ljudi su to pratili bez daha.

Tada Edvard Bentan ljutito priđe napred.

— Ko ste vi, čoveče, da dopuštate sebi da ovde...

— Zovem se Erp.

Šikovo lice najednom preblede.

— Erp! — kriknu on.

— Da, Vajat Erp!

Sudija je gutao knedle. Onda počeo usne da mu podrhtavaju. Prisljjavao se da se nasmeši:

— Vi kažete da ste Vajat Erp, čoveče? To je najbezobraznija laž koju sam čuo! — Sudija se obrati Bentanu. — Rančeru, ovlašćujem vas da svojim ljudima date naređenje da smesta uhvate ovu varalicu.

Oba Vebstera su odmah bila spremna na to.

Ali posle dva koraka su odmah stali, jer su gledali u oba revolvera koja je čovek iz Misurija najednom držao u rukama.

— Pravilno, momci što ste stali. Ja se ne šalim.

Izenada svoj desni kolt uperi prema Bobiju Hitu.

Taj je svoju levu ruku pružio ka drugom revolveru.

— Spusti tu ruku ako želiš da ostaneš zdrav!

Šik je podrhtavao celim telom. Umesto pepeljastog bledila, na licu mu se pojavilo sada purpurno crvenilo.

— Šta vam pada na pamet, čoveče! Ja sam sudija...

— Šik, znam to — odgovorio je Vajat ledenim glasom. — Sem toga ste i zločinac.

Sudija odmah promeni boju.

— Šta... ste to rekli?

— Da ste zločinac! S kojim pravom ste ubili onog starog čoveka? Za to ćete odgovarati. Vajat se okrene. — Gde je Dok?

Dugonogi lekar priđe.

Vajat pokaza na staroga.

— Pogledajte ga, Dok. I ako je mrtav, onda ću tog Džemsa Džonatanu Šika lično batinama oterati u zatvor!

Lekar se nagnuo nad starog drvoseču.

Svi su napeto posmatrali svaki njegov pokret.

Posle nekoliko sekundi Dok Banz podiže glavu:

— Još je živ!

— Napred, ljudi, odvežite ga — reče Vajat Helmanovim kaubojima.

Kelap naredi dvojici snažnih kauboja da odnesu teško ranjenog drvoseču.

— On je dakle, još živ — počeo Šik, koji se opet snašao. — U redu, sada ćemo nas dvojica razgovarati kao prijatelji...

— Zabranjujem vam da pomislite reč prijatelj! — prasnu maršal iz Dodža na sudiju. Onda pogleda Tom Relija: — On će biti odveden u zatvor!

Ed Bentan odmah poviče:

— U zatvor? Pa taj momak je ubica! On je ustrelio mog dečaka...

Vajat odmahne:

— Da li je kauboj ubica, to će se dokazati. Ja sam stajao u uličici i posmatrao dok se odigravao taj dvoboj.

Kroz gomilu se čuo žagor.

Šik, koji je hteo da spase svoju kožu, vikne:

— Laž! Sama laž! To je prljava varalica, taj...

Vajat mu uz zveket mamuza priđe čvrstim korakom.

— Još samo jedna uvreda Šik, pa ću vas ošamariti!

Sudija ućuta. Ali se nije usudio da odgovori. Preteće svetlucanje iz tvrdih očiju čoveka iz Misurija ga je upozoravalo na opasnost.

Ali zato rančer još nije bio dovoljno upozoren. On gurne svog drugog sina Džerija:

— Napred, svrši ti sa tim tipom!

Džeri Bentan, divlji momak, kao i njegov poginuli brat Džoni, potrča prema maršalu sa namerom da ga obori.

Jednim spretnim pokretom Vajat skoči na stranu i kauboj prolete pored njega.

Džeri pade licem u prašinu. Kada se digao lice mu je bilo krvavo.

— Ja ću te...

Vajat spusti pogled prema očima mladog Bentana.

— Slušaj, momče! Tvoj brat je morao da plati životom svoju glu-

post. Budi bar ti oprezan. — Ne osvrćući se više na rančerovog sina Vajat se okrene ka Dejv Kelapu.

— Jeste li vi sa Helman ranča?

— Da, ja sam nadzornik Kelap...

— Dobro, gde je mister Helman?

— Sudija ga je poslao u zatvor.

— Zašto?

— Zato što mu je prigovarao.

Vajat se okrene Šiku:

— Napred, čoveče, idite odmah po rančera!

Ali Džems Džonatan Šik nije hteo da izgubi i poslednju trunku svog „ponosa”. Pogledao je Bob Hita, koji je stajao sa od bola unakaženim licem pored svojih drugova Višera i Laurensa, koji su u međuvremenu opet ustali.

— Napred, dovedite tog čoveka!

Vajat Erp je čekajući stajao pored Dejva Kelapa.

Nije primetio da su se oba Vebstera u pratnji još dvojice svojih drugova polako primicali njegovim leđima, pošto ga je Bentan stalno zagovarao nekim pričama.

Najednom se Rab Webster izdra:

— Ruke u vis, Erp!

— Ma nemoj, kravaru! — začu se jedan oštar glas sa verande.

Jahači sa Bentan ranča su se naglo okrenuli i zapanjeno se zagledali u jednog elegantno obučenog čoveka, koji je stajao preko oslonjen o ogradu verande. Na sebi je imao tamnosivo odelo. I njegov šešir je bio siv i nov. Imao je oštro izrezano blede preplanulo lice, sa kojeg su mangupski gledala dva plava oka.

U obe ruke držao je revolvere čije su drške bile ukrašene slonovačom.

— Ko li je sad pa ono strašilo za ptice? — cerekao se Džon Webster.

— Zovem se Holidej! — odgovorio je čovek na verandi. — Džon Henri Holidej, dečaće.

Nekoliko sekundi vlada tišina.

— Onda sudija zapanjeno reče:

— Dok Holidej! Grom i pakao!

— Tačno, Šik — odgovori poznati kockar mirno. — Ali pakao ne bih na tvom mestu spominjao sada. To bi te moglo skupo koštati.

Sudija proguta knedlu pa dobaci Bentanu jedan brz pogled, a kad je video zbunjeni izraz rančerovog lica, on opsova.

— Višer! — zakrešta Šik. — A zašto imam tebe?

Holidej se nasmeja, a smeh mu je zvučao kao zveket stakla.

— Pusti tvog neobrijanog prijatelja, Šik. Biće to zdravije za tebe.

Henk Laurens je čitavo vreme stajao mirno, sakriven iza Hita. Sada je taj nekadašnji transportni radnik Junion Reilvej Pasifika mislio da je došao njegov veliki trenutak.

Bacio se u stranu sa izvučenim koltom i pucao.

Hit je takođe munjevito reagovao, pa se baci na levo, pri čemu je i on potegao kolt.

I Džeri Bentan je mislio da mora da se umeša.

Sa verande su prasnula tri pucnja, koja su se stopila u jedan.

Holidejev metak okrene Henk Laurensa za 360 stepeni.

Višer je kriknuo kad ga je metak pogodio u podlakticu.

I Džeri Bentan je bio zaprepašćen kada mu je vrelo olovo zbacilo šešir sa glave i ujedno ostavilo krvavi trag, pa je stajao kao skamenjen.

Ne shvatajući, ljudi su gledali tamo gde je još malo pre stajao Dok Holidej.

Ali ono mesto je bilo već prazno.

Kad se oblačić barutnog dima razišao, videli su da je kockar stajao na ulici raširenih nogu i ispruženih koltova. U njegovim sokolovim očima su sevale munje.

— Želite li još malo muzike, momci?

Niko nije odgovarao.

Holidej se uspravi. Oba revolvera su poletela u futrole. Onda pogleda čoveka iz Misurija.

— Hele, maršale!

— Hele, Dok!

Zatim je Holidej mrtav hladan, kao da se ništa nije dogodilo, zapalio jednu dugu crnu cigaru. Pri tome Bentanove nije ispuštao iz vida.

Sudija zastenja:

— Da, to je bio Dok Holidej...

Kockar podiže glavu.

— Što je najsmušnije Šik, to je još uvek on!

Šik klimne glavom, pa onda skine šešir i obriše traku od znoja.

— Dobro, to će vas skupo koštati, doktore Holidej! Vi ste se ovde umešali u jednu sudsku raspravu pomoću baruta i olova i...

— Šteti svoje reči, stari. Trebaće ti sutra.

— Sutra?

— Da — nastavi Vajat Erp glasno. — Sutra ujutro će biti ponovljena rasprava protiv kauboja Relija.

Šik odahne. Ali nije dopustio da se to na njemu primeti.

— Dobro. Pošto se vaš prijatelj tako jasno legitimisao kao zloglas... kao poznati Dok Holidej, onda ste vi verovatno maršal Vajat Erp. Ljudi, to me lišava jedne velike brige.

— Onda se uspravi i teatralnim glasom objavi:

— Kauboj Tom Reli neće ni sutra dobiti drugačiju presudu. Sada imam pravog predstavnika zakona koji će moći da izvrši presudu. Čast mi je, mister Erp, da *v a m a* mogu dati taj nalog. Do viđenja.

Okrete se i pođe u pratnji Višera i Hita...

Bentan je buljio u Henek Laurensa.

— Dok Holidej ga je ustrelio! — brundao je on.

— Budite bez brige — odgovorio je kockar hladno. — Ja sam u takvim stvarima prilično oprezan.

Tim rečima se i on okrenuo i pošao prema Ganarevom prenoćištu.

Čovek iz Misurija uze svog dorata za uzde i pođe za Dok Holidejem.

×

Noć je prošla i ustupila je mesto oblačnom tmurnom jutru.

Kad je Vajat Erp ušao u zatvor odmah je video da zarobljenik više nije bio u ćeliji. Vrata su bila širom otvorena? Bez žurbe čovek iz Misurija je napustio zatvor, pa je pošao ka kući gradonačelnika.

Nervozno tapkajući, gradonačelnik mu je dolazio ususret.

— On je nestao? — omakne mu se.

Vajat skupi obrve:

— Ko? — upitao je brzo.

No tada je gradonačelnik već primetio svoju pogrešku.

— Ko? promuća — Ja... ne znam... pa ja sam vas pitao...

Vajat se okreće i bez reči izađe napolje.

— Ovde se nije mogla očekivati nikakva pomoć. Ako debeli gradonačelnik nije imao neke veze sa otmicom Tomasa Relija, bio je u najmanju ruku obavješten o toj stvari.

Dok Holidej je sedeo dole u trpezariji i gledao u svoju šolju sa kavom. Kad je maršal ušao, podigao je pogled:

— Kavez je prazan, je l'?

Vajat ga zapanjeno pogleda.

— Kako ste došli na to?

— Vidi se po vašem licu.

Holidej je to izgovorio lagano i prijateljski. No tada gurne šolju nazad, digne se, zapali cigaretu, stavi šešir i prolazeći pored čoveka iz Misurija reče:

— Brzo se vraćam. Ali ako u međuvremenu nameravate da posetite mister Bentana, onda ćemo uštedeti vreme.

— To sam baš nameravao — odgovori Vajat. Gledajući za kockarem, koji je išao krupnim elastičnim koracima prema vratima, nameštajući revolver, da bi odmah zatim nestao.

Ne bi imalo smisla opominjati ga da se čuva Šika i njegovih „gorila“.

Holidej je ušao u hotel. Mali preplašeni čovek za recepcijom ga je pogledao.

— Gde stanuje mister Šik?

— Oh, vi ste sigurno doktor Holidej, zar ne — pokušao je čovek da zaustavi kockara.

— Gde stanuje on? — upita Holidej oštrije.

— Soba dva.

Holidej pođe stepenicama.

Odmah gore pored odmarališta naišao je na Bob Hita.

Ovaj se povuče prema jednoj zavesi i pogleda kockara razrogačenih očiju.

Holidej prođe pored njega.

Posle četiri koraka se naglo okrenuo.

Bobi Hit je stisnuo u levoj ruci dršku od revolvera.

— Šteta, momče, što ti je toliko stalo do toga da ti i druga ruka bude smrskana — reče kockar podrugljivo.

Zatim pokuca na Šikova vrata i odmah uđe unutra.

Laurens, koji je bio oslonjen na prozor, sa jednim debelim zavojem oko nadlaktice, uplašeno podiže glavu.

Greg Višer nije uspeo da zadrži cigaretu u ustima. Ispala mu je na pod.

Džems Džonatan Šik je sedeo u jednoj izbledejoj zelenoj plišanoj naslonjači, pa skupi obrve.

— Holidej! — reče on promuklo. — Jeste li poludeli?

— Gde je Reli? — upita kockar oštro.

Šik lagano i dostojanstveno ustade.

— Slušajte vi, Dok Holidej. Vi ste možda proketo vešt strelac, ali nemojte da uobražavate da ćemo nas trojica iz straha pred vama pasti na kolena.

Kockar zgazi svoju cigaretu na podu.

— Meni je svejedno na šta ćete pasti, Šik! Hoću da znam gde je onaj čovek!

— Koji čovek? — izbegavao je sudija odgovor.

— Tom Reli! On je odveden iz zatvora.

Na sudijinom licu pojavio se po-drugljiv osmeh.

— Ah, ala je to interesantno! Ubi-cu su oslobodili! Hm, to će marša-la veoma zaoleti.

Holidej pođe prema njemu. Nje-govo lice se nalazilo svega nekol-i-ko inči pred sudijinim.

— Molim vas, sudijo, objasnite mi vaše poslednje reči malo jasnije. Nešto teško mogu da razumem.

Sudija se povuče i padne u sto-liu.

— Šta vam pada na pamet, Dok? Nećete se valjda usuditi da mi pre-tite ovde u moja četiri zida. Nemoj-te se samo usuditi da to činite! Ako podignete ruku na mene, onda...

Od sudijinog kreštanja se jedva čulo otvaranje vrata za Holideje-vim leđima.

Bob Hit je stajao tamo i podigao revolver.

U trenutku kada je pritisnuo oki-dač kockar se munjevito okrenuo. Metak polete još sa kuka pravo pre-ma Hitovom revolveru.

Bob Hit vrisne i otetura se napo-lje u hodnik.

Kockarev metak ga je pogodio u levu ruku.

Holidej vrati revolver u futrolu i okrene se ka sudiji. Na njegovoj nadlaktici bio je pocepan kaput. Ra-nio ga je Hitov metak. Ali njegovo lice nije odavalo da trpi bolove.

— Slušajte me sada dobro, Džems Džonatan Šik! Ako se onom mladi-ću nešto desi i vama je došao kraj!

Posle tih reči kockar se okrete i izađe, ne pogledavši onu drugu dvo-jicu.

Kad je Holidej izašao na ulicu, je-dan jahač je dojurio sa istoka viču-ći:

— Ranč je izgoreo! Potpuno izgo-reo!

Kockar je bio na ulici, te dohvati konja za uzde i pogleda jahača, jed-nog mladića od kojih osamnaestak, možda devetnaest, godina.

— Koji ranč, momče?

Dahćući, jahač reče:

— Helmanov ranč...

Čovek iz Misurija je oštro poterao svog dorata. Kada su se pojavile građevine Bentan ranča, Vajat za-ustavi konja i dalje pođe nešto laga-nije.

Na kapiji ranča stajao je oslonjen jedan čovek star možda pedeset go-dina. Imao je bradu i svetle oči.

— Kuda? — upita on jahača.

— Moram da razgovaram sa ran-čerom — reče mu Vajat, projahavši pored njega.

Onda, kada je već bio skoro kod bunara, potrčalo mu je ususret ne-koliko ljudi.

Rab Webster i njegov brat su bili među njima.

Kada su se kauboji oporavili od zaprepašćenja, stao je nadzornik raširenih nogu pred jahača.

— Ala je to iznenađenje! Gle, gle Vajat Erp!

Ostali kauboji, koji još nisu poz-navali maršala, zablenuili su se u njega kao da je neka životinja iz bajke.

— Čemu imamo da zahvalimo za tu čast, maršale — upitao je Vebster podrugljivo.

— Hteo bih da razgovaram sa rančerom!

Tada Džin Vebster neopaženo priđe s desne strane konja, iznenada zgrabi jahačevu nogu i maršala bacila sa sedla.

Ali još u padu se ovaj okrete i pade preko kauboja na zemlju.

Džin Vebster je hteo da poskoči, ali ga je u tome sprečio Vajatov aperkat.

Uz besne uzvike i ostali su hteli da se bace na čoveka iz Misurija.

Vajatove ruke su već bile na drškama revolvera, kad je Rab Vebster podigao ruke.

— Stop, momci! Ovaj put sam ja na redu. Bez koltova! Priđi, Erp, sada će biti batina. Spremi se da dobiješ najveće batine u svom životu. Ja sam Rab Vebster. I batine koje ćeš od mene dobiti su...

— Ne brbljaj već počni! — pozva ga Vajat.

Kauboj je bio zaista snažan kao medved. Prvi udarac koji je čovek iz Misurija primio na desnu nadlakticu, pokazao mu je sa kako snažnim čovekom ima posla. Upustiti se u neku dugu borbu bilo bi ne samo glupo već i opasno. Vajat je morao pesničenje da završi što je pre mogao. Ali protivnik je očigledno bio rutinirani borac. On je udarao, saginjao se, njegova levica bi poletela napred, a kad bi naišla na odbranu protivnika, munjevito bi mu pojurila desnica napred.

Znači levom je udarao.

Vajat ga prevari levom, ali onda udari desnom u grudnu kost protivnika. Rab Vebster je sada bio ube-

đen da je desna bila ona opasna ruka protivnika.

Vajat je ponovio manevar. Tada jedan udarac levice prozvižda pored njegove glave i okrzne mu čelo.

On poskoči nazad, te se napravi kao da je omamljen udarcem i kad je snažni kauboj hteo da nastavi sa serijom udaraca, jedan direktan udarac levice čoveka iz Misurija pogodi kauboja tako snažno kao da je konjsko kopito.

Divljenje se zaori dvorištem.

Rab Vebster se sruči na leđa upravo u trenutku kada se njegov brat podigao desno od Vajata.

Maršal rukom gurne momka dole i reče:

— Ostani ti lepo dole gde si i bio.

Džin se zanjiše. Kad je hteo da dohvati kolt, začu se dvorištem rančerov preteći glas.

— Džin!

Kaubojeva ruka se zadržala na dršci revolvera.

— Skinij ruku sa oružja! — viknuo je odgajivač stoke.

Kisela lica kauboj poslušao.

Edvard Bentan izađe do ograde verande i osloni se o nju.

— Šta tražite ovde na ranču? — upita čoveka iz Misurija.

— Moram sa vama da razgovaram.

Rančer se namršti:

— Budite kratki. Nisam oduševljen da se sa vama zabavljam.

Na licu čoveka iz Misurija pojavi se podrugljiv smešak:

— Da se zabavljate? Dobro, mister Bentan, tako se ovo ne bi moglo nazvati. Ja sam samo došao zato da vas pitam šta znate o nestanku Toma Belija.

Rančerove oči se najednom skupiše:

— Izrazite se malo jasnije, mister.

— Reli više nije u zatvoru! Vrata ćelije su silom otvorena.

Rančerovo lice je pozelenilo.

Vajat je osećao da su kauboji stajali iza njega, posmatrajući njegova široka ramena.

Je l' taj Edvard Bentan bio tako dobar glumac da je mogao tako ubedljivo da odglumi to zaprepašćenje, ili zaista nije bio u toku noćasnih događaja?

Polako u rančerovo lice se povрати boja. Uspravio se i pogledao preko dvorišta prema brdima, čiji vrhovi su već bili pokriveni snegom.

Usne su mu se otvorile i samo poluglasno je rekao:

— Dakle, on je oslobođen. On je pobegao!

Maršal je oštro posmatrao rančerovo lice, ali u njemu nije ništa primećivao što bi ga odavalo. Očigledno, Bentan nije bio u vezi sa tom zaverom.

Oba Vebstera, koji su se digli, pošli su napred.

— Hoćete li jahati u grad, gazda?

Edvard Bentan odmahnu glavom.

— Ne, šta bi to i koristilo? Time neće ubica biti pronađen. Oni su ga odveli, one lupeže sa Helman ranča. Oni su ga izveli iz zatvora, pa su ga pustili da pobjegne. Dogodilo se baš ono čega se sudija Šik plašio. Još juče u podne mi je rekao: Stvar ne ide dobro. Takva presuda ne trpi odlaganje. To organizuje sve one slabašne, samilosne i sve van zakona koji sa tako zvučnim imenima idu gradom.

— Dakle, to je rekao? — upitao je Vajat, naglašavajući svaku reč.

Rančer je spustio glavu. Njegov pogled kao da je dolazio iz daljine:

— Da, to mi je on rekao. A sudija Šik je iskusan i mudar čovek, taj zna šta da misli o čoveku.

— Kada biste bar i vi to znali — odgovori čovek iz Misurija. Onda se okrenuo i pošao ka svom konju. Vinuo se u sedlo i odjahao, ne okrenuvši se više na dvorište.

Čovek iz Misurija je jahao oko deset minuta, kad mu ususret sa istoka naiđe jedan jahač. Bio je to stariji čovek umornog lica i čupave brade.

Kada je stigao do Vajata, zaustavio je svog konja koji je takođe bio star i rukom dotakao šešir u znak pozdrava.

Brinklej Kolins je bio brbljiv momok, možda zato što je stalno bio na putu. A kada bi hteo da govori, obično bi jedini slušalac bio njegov dugonogi, stari konj. Nije onda bilo čudo što je iskorišćavao svaku priliku za razgovor sa nekim čovekom.

— Helo, mister, kako je? Na ovom vremenu bi trebalo sedeti pored tople peći i pušiti lulu. A kad sam kod pušenja — kako stojite sa malo duvana, mister, he?

Izvukao je svoju lulu iz torbe.

Vajat odmahnu glavom:

— Mogu vam dati samo cigaru. Ali za ovaj vaš lonac bi to bilo prevelika šteta.

Žalosno je posmatrao kako je tra-per rukama zgnječio njegovu finu

brazilsku cigaru, pa je polovinu stavio u lulu, koja kao da je bila bez dna, a drugu polovinu strpao u svoj stari šešir.

Starac se smeškao.

— Znaite, ovde će duvan ostati suv. Nema ništa odvratnije od vlažnog davana. Uostalom, verovatno da ćete imati i neku šibicu?

Vajat mu pruži vatru:

— Srećan put, burazeru. Moram dalje!

Već je potegao uzde da krene dalje, kad zastade. Video je traperove garave rukave.

— Jeste li zaspali u logorskoj vatri? — pitao ga je.

Kolins ispusti ogroman oblak dima i klimne glavom. Ne izvadivši lulu iz ustiju, reče:

— No, mister. Upravo sam to nameravao da vam pričam. Jedna strašna priča. Nijedna zgrada nije ostala čitava...

— Jedan ranč? — upitao je maršal iznenada pun slutnje.

— Da. Veliki ranč. Stambena zgrada, zgrada za kauboje, štale, šupe i sve drugo je izgorelo! Bilo je strašno, kažem vam. Srećom su konji bili tako pametni, pa su pobjegli iz korala na livadu. Da, mora da se dogodilo u ponoć...

— Kako se zove ranč?

Starac se počea po bradi i zamisli se.

— Kako li se ono zvaše? Ah da, bio je to Helman ranč! Jedan od momaka mi je to rekao. Ja... ja sam malo sa njim čeprkao po ruševinama stambene kuće. Tamo su tražili neku kazetu...

Maršal dotače rub šešira i potera svog donata.

Četvrt sata kasnije bio je opet na dvorištu Bentan ranča.

Džin Webster je stajao kod bunara, pa je upravo podmazivao vijak. Pogledavši ga, zinuo je, ali se nije usudio bilo šta da progovori.

Vajat je skočio ispred verande sa sedla, pa prebaci uzde preko balvana za vezivanje konja — i zastade kao prikovan.

Gore na verandi kod kućnih vrata, stajala je jedna devojka od osamnaest ili devetnaest godina. Nije bila baš naročito lepa, imala je neki tvrd izraz na licu i tamne oči. Oblik njenih usta bi mu govorio da je njihova vlasnica bila samovoljna čak i sebična osoba. Njena kovrdžava kosa joj je bila ticijan—crvena i ona nekako svojom mekoćom i bujnošću nije priličila tom gotovo muškom, čak i ružnom licu.

Vajat je poznavao tu ženu. To jest, on je već video. I to na mestu i u trenutku koji je gradu Repidu doneo onoliko neprilika. Bilo je to onog jutra kada je kauboj Tomas Reli u borbi ustrelio rančerovog sina Džona Bentana. Tada je ta žena stajala na levoj strani pred kovačnicom.

Žena otvori usta i pokazala niz belih zuba:

— Hej, mister, da niste slučajno progutali patronu?

Pre nego što je maršal mogao bilo šta da odgovori, pojavila se na vratima jedna stara Indijanka, pa reče grlenim glasom svoje rase:

— Da kažem Džimu da osedla vašeg konja, mis Helman?

Devojka mahne rukom.

— Ne, ne.

Indijanka klimne glavom i nestade u kući.

Vajat je još uvek stajao na istom mestu.

Mis Helman?

Do đavola! To je bilo iznenađenje koje je trebalo tek shvatiti. Ali maršal se opet snašao. Skinuo je šešir, pozdravio je i upitao kratko:

— Mogu li razgovarati sa rančonom?

— Ko ste vi?

— Zovem se Erp.

— Vi ste — Vajat Erp?

— Da.

Purpurno rumenilo se pojavilo na njenom licu. Mad Helman je bila zbunjena, preplašena i istovremeno začuđena.

— Zar niste bili malopre ovde... — pitala je uzbuđenim glasom.

Tada se iza nje opet otvoriše vrata. Džeri Bentan je izašao na verandu. Zviznuo je i rekao:

— Hej, pa on je opet ovde, veliki Vajat Erp! Šta još hoćete?

Mad okrete glavu i dobaci maršalu jedan pogled sa strane:

— On hoće da govori sa tvojim ocem.

Čovek iz Misurija prekrsti ruke na grudima:

— Ne, mis, čini mi se da to sada više neće biti potrebno.

Žena ga pogleda vrebajući:

— Šta to znači?

Maršal objasni tobož nemarno:

— Mislio sam da će vas možda interesovati to da je noćas Helman ranč izgoreo.

Rumenilo je nestalo iz devojčinog lica:

— Šta — šta to priča — te...?

— Rekao sam da je noćas ranč Frenk Helmana potpuno spaljen,

Devojka okrete glavu. Njen pogled se zaustavio na licu Džeri Bentana:

— Šta on to govori? — upita mladića.

Ovaj je slegao ramena.

— Odakle da znam? — Hteo je da se okrene i ode.

Tada žena vikne:

— Ostani!

Sin Edvarda Bentana se lagano okrenuo.

— Šta hoćeš? — pitao je otežući.

— Šta se to dogodilo, Džeri?

— Koliko puta da ti ponovim, odakle da to ja znam? Jesam li ja sveznajući, jel?

Momak se opet okrenuo.

Tad se jedan mali revolver našao u nežnoj devojačkoj ruci.

— Džeri!

Mladić je zastao i onda se opet okrenuo. Nemirnim pogledom je gledao u kolt.

— Šta to hoćeš Mad?

— Pitala sam šta se to dogodilo, Džeri? — sikne žena na njega.

Mladić je pokazao prema čoveku iz Misurija.

— Budi oprezna sa tom pucaljkom, Mad. Onaj čovek je veoma brz.

Kad je pogledala u maršala, rekla je:

— Šta još tražite ovde?

— Čekam vas.

Žena vrati mali revolver u futrolu.

— Mene?

— Da, vi ćete me najpre otpustiti u grad.

Mlada žena se resko nasmeja:

— Ne znam šta bih tamo radila.

— Ako baš hoćete to da znate, reći ću vam. Danas ujutro će se odr-

žati druga rasprava protiv kauboja Tomasa Relija.

— Šta me se to tiče? — odgovori žena.

Vajat joj priđe jedan korak bliže.

— Vas se to mnogo tiče, mis Helman. Za raspravu su potrebni svedoci.

— Pa, onda? — odgovori žena.

— Vi ste jedan važan svedok, mis Helman.

Žena priđe ogradi verande.

— Da ne mislite tvrditi da sam prisustvovala ubistvu.

Maršal mirno odgovori.

— Vi ste stajali pored kovačnice, pa ste posmatrali borbu, mis Helman.

— Vi mora da ste poludeli, Erp! Ja nisam sa Helman ranča odlazila već nedeljama. Pričate gluposti. Ali ja vas poznajem. Vi se pouzdajete u svoju surovost i brzinu rukovanja revolverom. To kod mene ne pali, Erp. Ne možete me time opčiniti. Ni vi, a niti vaš prijatelj Holidej.

Sa gotovo podrugljivom mirnoćom maršal reče:

— Mi i nemamo nameru da vas nečim opčinjavamo mis Helman. — Vajat je sada bio siguran da ta žena spada na Helman ranč. Ali šta onda traži ovde na Bentan ranču? Maršal odluči da pokuša to da sazna: — Sigurno će se mister Helman radovati što sam vas sreo ovde, mis.

Devojka udari nogom o verandu:

— Meni je sasvim svejedno šta ćete ispričati mom ocu. Njega i onako više interesuje njegov uzorni kauboj nego ja. Ali sa Tomom Relijem je gotovo. On je izvršio ubistvo.

— Dobro, mis Helman, pošto ste vi bili svedok borbe, da li ste u sta-

nju da sudiji tačno opišete tok događaja.

Vajat je počeo da slutiti šta je u stvari, ali ipak nije sve shvatao u svoj svojoj grozoti. Pa kako je i mogao slutiti da ova ipak lepuškasta žena ima srce kao đavo. Maršalove oči postale su najednom tvrde i hladne i sada, kada je nastavio da govori, njegov glas je bio oštar i preteći: — Popnite se na svog konja, mis Helman. Vi ćete me pratiti u grad.

Žena ga je pogledala raširenih očiju. Metalni zvuk glasa čoveka iz Misurija nije promašio svoj cilj.

Mad iznenada reče nesigurnim glasom:

— Ne znam šta ću u Repidu. Tom Reli je oslobođen, pa prema tome rasprava se i ne može održati.

— Rasprava će se održati i vi ćete poći sa mnom.

— I ne pomišljam na to. Ja uopšte nisam videla onu pucnjavu. U to vreme sam se nalazila kod Pegi Deger. Ona je moja prijateljica.

— Gde ona stanuje? — pitao je maršal brzo.

— Najmanje dvesta jardi od kovačnice. — Mad Helman je uletela u klopku.

— Malo pre ste izjavili da ranč niste već nedeljama napuštali, mis Mad. — Iskoristivši zbunjenost devojke, bacio je sledeću zamku. — Šta ste ono došapnuli Džoni Bentanu kada ste stajali pred kovačnicom? Hajde recite to!

— Mora da ste poludeli! — vikala je žena, ne mogavši da se savlada. — Pa kako sam mu mogla nešto šapnuti kada je on stajao na suprotnoj strani kapije kovačnice.

Maršal je munjevitio postavio sledeće pitanje:

— Ah, a vi ste stajali preko, iza Relija?

— Da, ja...

— Hvala — reče maršal ledenom mirnoćom. — Sada ste mi sami sve potvrdili. Mis Helman, uzjašite!

Sluga je doveo jednog osedlanog konja koji je nosio znak Helman ranča. Brzim pokretom se Mad vinula u sedlo i poterala konja prema kapiji ranča.

Opasna igra čoveka iz Misurija je uspela.

Dok Holidej je gledao za momkom koji je doneo u grad obaveštenje o požaru na Helman ranču. Lagano je čovek iz Džordžije prešao preko ulice i pošao ka Montan baru. Pre nego što je otvorio vrata video je Dok Banza kako izlazi iz svoje kuće.

Kockar pusti pomoćna vrata krčme i pođe u susret lekaru:

— Helo, Dok.

Na doktorovom licu pojavi se blagi smešak:

— Helo Dok.

Holidej je izvadio srebrnu tabakeru iz džepa, otvorio je i pružio prema lekaru. Ovaj odmahne rukom.

— Pušim veoma retko i to samo kada radim u našem malom vrtu.

Kockar upali šibicu o stub nasrestrešnice.

— Uostalom, kako je starom Fergusonu?

— Nije dobro. Biće čudo ako ostane živ — odgovori lekar.

Holidej osmotri ulicu i kao usput reče:

— Maršal bi se veoma radovao da sazna gde se nalazi Tom Reli.

— Da, to verujem, ali ni ja vam ne mogu više reći od toga da bih i sam voleo da znam gde je. Hej, šta je to? Pa vi krvarite!

Iz levog kockarevog rukava je zaisa u tankoj pruzi curila krv.

Holidej odmahne rukom.

— Ah, nije to ništa.

No tada je lekar već video i pocapani rukav kaputa.

— Samo me je okrznuo metalak — reče Holidej, pa dotače rub šešira sa namerom da pođe dalje, ali ga lekar zadržao.

— Čekajte, to bih želeo da vidim.

Pomogao je čoveku iz Džordžija da skine kaput, zatim mu zavrnu rukav košulje, pa onda vide jednu prilično duboku ranu na nadlaktici. — Dodite ja ću vam to za čas previti.

Ne baš sa oduševljenjem, pošao je Dok Holidej sa doktorom u njegovu ordinaciju. Tamo je sve bilo čisto i uredno. U jednoj vitrini stajali su lekovi, svi sa malim etiketama, zatim su bili tamo i instrumenti koji su se presijavali.

Kad je Dok Banz završio previjanje, kockar odmah reče: — Do viđenja! — i ode.

Išao je pravo ka salunu. Ali još pre nego što je stigao do krčme, pade mu pogled na veliku firmu iznad ulaza u jedno dvorište: „Jorimova štala za iznajmljivanje”.

Kockar pređe preko ulice i zastađe pred štalom. Kad je bio na kapiji, video je tamo jednog starog čoveka. Imao je zelenu košulju, panta-

šone su mu bile visoko podignute a cipele rašnirane.

— Helo!

Ovde je kockar imao više sreće sa svojim cigaretama, jer stari užurbano prihvati ponudenu.

— Hvala, mister. Šta mogu da učinim za vas?

Holidej pogleda preko ka štali.

— Hteo bih da kupim konja mister Višera. Ali vi znate da je bolje, pre nego što se kupi neki konj, da se na miru razgleda. I konj Henk Laurensa navodno nije loš.

Investirana cigareta pokazala je rezultat. Stari konjušar klimne glavom i pođe napred.

Dok Holidej je sada znao da suđijini ljudi ovde drže konje. A pošto u konjušnici ima dosta mračnih ćoškova, nije bilo nemoguće da je oteti kauboj tu negde skriven.

Kockar je umeo spretno da pregleda čitavu štalu. Deset minuta kasnije bio je siguran da Tom Reli nije bio odveden tamo. Holidej je u dnu štale opazio jedna mala vrata, čija je brava bila istrgnuta. Sveže slomljeno drvo pokazivalo je da se to nije odigralo tako davno.

— Tu se očigledno nekom žurilo — reče kockar.

Stari konjušar pogleda u pravcu u kome je gledao Holidej i iznenađeno raširi oči.

— Nebesa! Šta je to?

Dogeguca se do vrata i pogleda štetu.

Holidej je pošao za njim.

— Kuda vode ta vrata? — pitao je naizgled nezainteresovano.

Ne dižući glavu stari reče:

— U dvorište mister Bekera. On ima radnju u poprečnoj ulici. Stari Beker je bio prijatelj sa mojim gaz-

dom. Često su se kartali. Pošto im je bilo nezgodno da obilaze čitav blok zgrada napravili su ova vrata.

— Brava je prilično zardana — reče Holidej. — Verovatno više ne igraju često poker.

— Stari Beker je umro pre tri godine — objasnio je konjušar, gledajući pri tome u razvaljenu bravu.

Dok Holidej, taj pronicljivi čovek iz Džordžije, okrete glavu i pogleda preko dvorišta na glavnu ulicu i ponovo izvadi svoju tabakeru.

Stari konjušar sa zadovoljstvom pogleda kad mu je kockar dao još jednu od onih lepih kupovnih cigareta.

Sigurno se stari začudio kada ga je taj elegantno obučeni darodavac uklonio na stranu da bi otvorio vrata i bez pitanja ušao preko u dvorište Džoni Bekera.

Cigareta je sprečila konjušara da zadrži stranca.

Holidej je razgledao dvorište u koje je ušao. Desno je bilo zagrađeno nastrešnicom za smeštaj kola, koja je već bila sasvim istrunula. Ispred nastrešnice nalazila se jedna šupa sasvim nakrivljena od vetra.

Holidej pređe preko dvorišta i kad je stigao do šupe, otvori je nogom.

Vrata su se rastvorila uz škripu. Jedna velika mačka skočila mu je pred noge i odmaglila preko dvorišta.

Holidej uđe tri koraka u šupu punu raznih drangulija, pa zastade i oslušne.

Malo svetla je prodiralo kroz prljavi prozorčić isprepleten paučinom.

Kockar je pokušao pogledom da prodre kroz mrak šupe. Ušao je na-

pred još dva koraka. Tada je iza sebe čuo u vratima jedva čujan šum.

Kockar se munjevito okrenuo. U njegovoj desnoj ruci pojavio se kolt. Ništa.

Holidej se ponovo okrete i onda najednom u vratima ugleda siluetu jednog čoveka.

Ovaj put je u rukama imao oba revolvera.

U okviru vratiju nalazio se gotovo sedam stopa visok čovek širokih ramena i smešno male glave. Div je stajao, gledajući užagrenim očima na oba revolvera u kockarevim rukama.

Prošlo je pet beskrajno dugih sekundi.

Onda div prekide tišinu:

— Ja sam Kes O' Kif.

Holidej ga hladno pogleda.

— Veseli me što sam te upoznao Kes.

Div sleže ramenima.

— Sklonite te revolvere —, reče O' Kif najednom muklo. — Zna da je u gradu sudija Šik. Ako ovde neko bude pucao, biće obešen.

Kockar nategne oba oroza.

— Slušaj Kes, ja nemam mnogo vremena, a sem toga sam prilično nestrpljiv čovek. Još ćeš svega deset sekundi živeti na ovom lepom svetu. Seti se još jednom svoje majke ili svog oca.

Tad div podiže ruke.

— Šta hoćete? — upita preplašeno.

— Gde je Tom Reli?

— Ne znam — promuca div.

— Šteta. Bio si mi simpatičan momak, Kes. Mogao si proživeti još poprilično godina. Zbog onih priljavih lopuža sada moraš umreti.

— Neću umreti!

Herkulova kolena su počela klecati a donja vilica mu je počela drhtati.

— Gde je kauboj?

— Iza vas.

— Dodi ovamo!

Ogromni O' Kif pođe pored kockara u mrak šupe. I Holidej vide kako se na nekoliko jardi pred njim čovek sagnu. Škripa zardalih šarki resko zapara tišinu.

— Leži tamo dole — zastenja O' Kif.

— Izvadi ga gore.

— Da — reče div, stenjući i spustiti se u spremište koje je ko bi ga znao iz kojih razloga nekada bilo napravljeno tamo.

O' Kif se nagnuo, pa je napipao svezanog čoveka i podigao ga iznad ruba jame.

No kada je div hteo da izađe, Holidej mu zada snažan udarac tako da ovaj pade unutra i Dok zatvori vrata nad jamom, zatim ih zaključa i Kes O' Kif ostade zatvoren.

Holidej se odmah osvedoči da Tom Reli nije mrtav, pa onda lupi na vrata:

— Nemoj zaboraviti, Kes da sam tu. Imam nameru da te ostavim živog, ali ako samo gukneš, odmah ću se predomisлити.

Kockar preseče kožne veze, koje su onemogućavale kauboju svaki pokret. Zatim mu izvadi krpu iz usta, pa ga uspravi. U levom džepu jakne bivši lekar je uvek nosio jednu flašicu sa nekom tečnošću oštrog mirisa. Otvorio je čep, pa je flašicu stavio kauboju pod nos.

Samo za par sekundi Tom Reli je već došao k sebi. Tražio je vazduh, kijao, a kad je hteo da se zakašlje, Holidej mu stavi ruku na usta.

— Budite što tiši, Tom.

Kad je sklonio ruku sa kaubojevih usta, ovaj reče zadihano:

— Dok Holidej...?

— Da, napred, Tom! Ne smemo gubiti vreme. Nastojte da se razdrmate.

Holidej je masažom pomogao kauboju da što pre stane na noge... Više ga je vukao nego što je ovaj sam išao. Na izlazu iz šupe kockar nasloni kauboja koji se još teturao na vrata pa sam izviri napolje u dvorište.

Tamo je sve izgledalo mirno. No ipak je dok Holidej uzeo revolver u desnu ruku, podmetnuo levo rame pod Toma Relija i izveo ga.

Zastao je na vratima štale za iznajmljivanje.

Kauboj je s mukom išao sa svojim spasiocem i samo uz krajnji napor uspevao je da se održi na nogama.

Kad je Dok Holidej otvorio vrata, brzo skoči nazad, zalupi ih i baci se sa kaubojem na zemlju prljavog dvorišta.

Dva metka udarila su o vrata.

Kauboj zadihano upita:

— Šta je to...?

— Metak — odgovori mirno Holidej.

Oba čoveka su blagovremeno uze-la zaklon. Jer iz Bekerovog dvorišta je nailazio jedan snažan, žilav čovek sa revolverom u ruci. Išao je brzim koracima prema vratima šupe.

— Stoj, burazeru — rekao je Holidej prigušeno.

Ernest Beker pogleda prema kockaru.

— Ko ste vi? — upita vlasnik radnje uzbuđenim glasom.

— Dođi ovamo amigo — siknu Holidej.

Beker, koga su privukla ona dva pucnja, pođe. On, međutim, nije išao prema Holideju već prema vratima. Kad je naišao na jednu hrpu sanduka primetio je Holideja — i zarobljenika.

Trgovčevo lice preblede.

— Dok Holidej! — omakne mu se.

— Da i vašeg gosta sam poveo. Nadam se da nemate ništa protiv toga, mister?

Ernest Beker je kao prikovao stajao, buljeći u revolver u kockarevoj ruci.

Holidej mu nije dao vremena za razmišljanje.

— Idi sada do vrata prijatelju i okreni se licem prema njima. Ako se okreneš, ili nekog pustiš da uđe, bićeš mrtav.

Beker ukočenim korakom pođe i zastade pred vratima.

Holidej je pomogao kauboju da stane na noge i stavi mu jedan kolt u ruku. — Tako, momče, sada ćemo izlaziti napolje kao sijamski blizanci. Ti drži na oku dvorište pred sobom, a ja ću pripaziti na vrata.

Idući natraške, još uvek pridržavajući Relija levom rukom, pođe kockar napred.

Prolazile su mučne sekunde, možda čak i jedna minuta, dok su stigli do kapije na ulicu.

Holidej se osvrtao na sve strane:

— Prokletstvo! Bio bi nam potreban jedan konj.

Kauboj još nije mogao čvrsto da stoji na nogama. Bio je suviše dugo vezan i bez svesti da bi se tako lako pokrenuo. Čovek iz Džordžije ga je morao formalno još vući.

Kad su stigli na ugao glavne ulice, Holidej zastade.

— To sam i mislio! Eno ih dolaze sva trojica!

Trojica pratilaca sudije približavala su se čvrstim korakom sredinom ulice. Svi su bili okićeni flasterima i zavojima. No ipak su na licu zadržali brutalan izgled. Obe grupe delilo je gotovo pedeset jardi.

Holidej pogleda kauboj.

— Dakle Tom, kada biste sada mogli da trčite bilo bi sve samo upola tako gadno. Možda bismo mogli stići do doktorove kuće. Svakako bar do saluna.

— Ostavite me samo ovde, Dok.

— Znoj je u velikim graškama orosio čelo Toma Relija. — Važnije je da se vi izvučete. Ja sam i onako izgubljen.

Kockar okrete glavu.

— Izgubljen? Vi ste poludeli! Kako samo možete pomisliti tako nešto! Vajat Erp će se svakog trenutka vratiti nazad u grad. Sem toga, budite sigurni u to da ću ona tri lešinara poslati u pakao bar jedan minut pre nego što ja odem.

Kauboj sa Helman ranča podiže glavu i pogleda iza ugla na ulicu. Kad se povukao, reče:

— Dok, suviše ste dugo čekali. Sada više nijedan od nas dvojice nema neku šansu.

To što je kauboj rekao nije bilo bezrazložno. Jer kada je Holidej opet pogledao napred, video je da su se još dva čoveka pridružila „pratiocima sudije”. Bili su to kauboji sa Bentan ranča, koji mora da su bili preko u krčmi.

Tom Reli pogleda u kockara. Video je kako je ovaj mirnim pokreti-

ma stavio jednu dugu cigaretu u zube.

— Do viđenja, Tom.

Dok Holidej izađe iza ugla i, na Relijevo zaprepašćenje, elastičnim koracima pođe prema sredini ulice.

Višer, Laurens i Hit, kao i ona dva jahača sa Bentan ranča bili su zaprepašćeni. Zapanjeno su gledali u opasnog revolveraša.

— Dok Holidej! — omakne se mladom Hitu.

Kockar je stajao raširenih nogu, uspravan i glave sagnute upravo toliko da je ispod oboda šešira mogao da vidi šta se pred njim dešava. Palčeve je zatakao za svoj elegantni prsluk.

Greg Višer najednom isturi glavu.

— Skloni se sa puta, kockaru! Šta vas se uopšte tiče taj prljavi govedar? On je ubica!

Ne izvadivši cigaretu iz usta, Holidej reče:

— To će se pokazati na raspravi, Višer.

— Ništa se neće pokazati.

— Zaista mi je žao što ću morati da te razočaram, ali će biti onako kako je to maršal naredio.

Laurens isprsi svoje upale košćate grudi:

— Suviše ste sigurni u to, Holidej. Nas je petorica! Zar zaista mislite da vas se plašimo?

— Sasvim mi je svejedno, Laurens, da li me se plašite ili ne. Ja sam samo rekao da će biti onako kako je maršal rekao.

Jedan kauboj sa Bentan ranča vikne:

— Šta se nas tiče Vajat Erp? On je maršal gore, u Dodž Sitiju, a ne ovde,

— Ne deri se toliko, kauboju! Ja imam dobre uši — reče kockar.

Višer promrmlja:

— U pravu je on, Holidej! Šta mi imamo sa Vajatom Erpom?

Kockar nagne glavu.

— Kažeš „mi” — ponovio je otegnutim glasom. — Tu se prvo postavlja pitanje ko ste uopšte vi i šta imate da tražite ovde u ovoj državi. Vajat Erp je maršal. Njegovo je pravo, čak i dužnost, da se bori protiv svakog bezakonja, bez obzira gde se to odigravalo.

Kauboj sa Bentan ranča zamlata-ra rukama.

— Ali, mi ga nećemo, a niti vas. Možemo mi bez vas obojice.

— To bi moglo biti tako, kauboju, samo, na tvoju žalost, to nas se baš ništa ne tiče.

Greg Višer je stisnuo zube. Iako je već dva puta upoznao kockarev kolt, nije se mogao oteti nagonu da povuče revolver. Lagano je njegova ranjena ruka klizila ka kuku.

Ne pogledavši ga, Holidej reče:

— Bilo bi za tebe mnogo zdravije, Višer, kada bi svoje ruke držao napred. Idu mi na živce ljudi koji ne miruju sa rukama.

— Čuli ste momci. On mi preti! — besneo je Višer. — Taj prokleti kockar verovatno misli da je u stanju da zaplaši čitav grad!

Holidej ga je mirno gledao.

— A ti misliš, Greg Višer, da predstavljaš čitav jedan grad.

— Ne, Holidej, ali ja imam čitav Repid za sobom.

— To ćemo još videti. Prvo se mora održati rasprava, a sada ti obećavam da ću ti svaki prst pojedinačno smrskati ako budeš pravio neku gužvu.

Višer, Laurens i Hit su bili suviše pod utiskom hladnokrvnosti i hrabrosti tog čoveka da bi se usuđili da sada nešto ozbiljno preduzmu.

No to je učinio čovek koji je stajao sasvim levo. Jedan mršavi momak sa krivim nogama, uskim kukovima i širokim ramenima. Njegov kolt je visio nisko na kuku. To oružje je bilo dobro negovano i svak ko je poznavao tog kauboja znao je da je umeo odlično da rukuje sa njim. Dvadesetčetvorogodišnji Lajonel Haskins je bio najbolji strelac Bentan ranča. Najverovatnije da je bio uopšte najbolji strelac u celom ovom kraju.

Njegova ruka brzo polete ka fultoli i kolt se podiže. Ali sa kockarevog levog kuka već prasnu pucanj. Očigledno da je Holidej pucao kroz dno futrole.

Metak okrete kauboja. Kad je konačno uspeo da se zaustavi na svojim, sada nesigurnim, kolenima, videla se na njegovom levom rukavu jedna crna rupa debljine prsta.

Onaj tako čisti kolt kalibra 38 ležao je u prašini.

Nepomični, kao kameni stubovi, stajala su ostala četiri čoveka.

Dok Holidej ispljunu pikavac iz usta:

— Ima li još neko da mi postavi neko pitanje? — upita mirno.

Ne, tog trenutka nije bilo nikog ko bi smeo da mu postavi bilo kakvo pitanje.

Napetost je bila prekinuta tutnjavom poštanske kočije, koja je nailazila glavnom ulicom sa istoka.

Ljudi su se sklonili na stranu, a Dok Holidej se vrati nazad iza ug-

la. Video je jedna otvorena dvorišna vrata, pa zgrabi Relija i nestade sa njim kroz dvorište alatničara Čarli Morisa.

×

Prispeće poštanske kočije poteralo je i one druge. Oni su prišli verandi kancelarije šerifa, pa su se oslonili o ogradu.

Samo je kauboj Lajonel Haskins, teturajući se, prilazio svom konju, koji je bio privezan ispred saluna. Pre nego što je hteo da se popne na konja, prišao mu je Dok Banz pa mu je rekao:

— Čekajte Haskins. Previću vam ranu.

Lica unakaženog od bola, kauboj se naslonio na konja. Desnom rukom se grčevito držao za sedlo.

— Da — vikne mu podrugljivo Višer. — Idi do šintera neka te sredi pa mu zato zbog tako male rane, daj tvoje teškom mukom zarađene dolare. Čoveče, metak ti može napolju na ranču izvući kuvar ili neko drugi.

Haskins se očigledno predomišljao šta da radi. Oklevao je između bola i ponosa.

Tada mu lekar priđe ostrim korakom, pa mu uze uzde iz ruku, priveza ih preko balvana za vezivanje konja i odvede čoveka kod sebe u kuću.

Preostala četvorica su gledala prema uglu za kojim je nestao Dok Holidej.

— Šta ćemo sad? — pitao je Hit. Laurens sleže ramena.

No Greg Višer reče:

— Moramo sačekati dok poštanska kočija ode. Tamo ima nekolicina ljudi. Nije potrebno da pričaju oko šta se odigrava ovde u Repidu. Dok Holidej onog tipa hoće da odvede u zatvor. To će pokušati na svaki način da izvede. Ali onda mora proći ovuda. To će sigurno biti njegova propast...

Dve zgrade dalje, sa desne strane, bila je poštanska stanica. Kad je preko, kod lekara, kauboj Haskins naišao bleđa lica, kočija je još uvek stajala.

Tada su se pokretna vrata saluna otvorila i mladi Endžeri izađe na verandu na svojim ne baš sigurnim nogama. Mladić je opet popio nekoliko čaša previše. Teturajući se, prelazio je krivudajući preko ulice.

Oči Grega Višera su se skupile.

— Hej, zar to nije onaj žutokljunac od juče?

Mladić je podigao glavu. Očigledno se uplašio, pa je hteo da se požuri, kako bi stigao što dalje.

Tada mu Višer prepreči put.

Jedan snažan udarac u mladićeve grudi bio je dovoljan da se ovaj zatetura.

Višer pozove ostale k sebi i onda se dogodilo ono što na Zapadu nije bila retkost: tri „sudijina pratioca“ počеше da mlate potpuno nemoćnog mladića.

Jedan snažan udarac onog kauboja sa Bentan ranča je bio dovoljan da mladića obori na zemlju. Kada je ovaj pokušao da se dignu, Bob Hit ga čizmom gurnu nazad. Kad god bi pokušao da ustane, ponovo bi ga oborili i kad je ostao na zemlji, bacio se Greg Višer na njega i počeo ga udarati drškom revolvera.

Višer bi mladiću sigurno bez mi-
losti razbio lobanju, da ga u tome
nije sprečio jedan čovek i to čovek
od koga bi to najmanje očekivao.

Preko, na vratima svoje kuće, po-
javio se gotovo sedam stopa visoki
mršavi Dok Banz. U ruci je držao
pušku sačmaricu.

— Prestani! — vikne on.

Višer se okrete. Zapanjeno je po-
gledao lekara, pa stavi ruke o be-
dra i počeo grohotom da se smeje.

— Pogledajte ga momci! Pa on je
zaista onaj krpač kostiju, šinter koji
se sa svojom pucaljkom izvukao iz
svoje jazbine. Skloni tu pušku, du-
gajlijo. Hoću da sredim tog žuto-
kljunca.

Dok je stajao na najvišoj stepenici
svoje verande.

— Ne mičite se!

Cev sačmarice bila je uperena
pravo u Višerove grudi.

Lekar je lagano silazio stepenica-
ma. Držao je pušku spremnu za
dejstvo, oštro posmatrajući ljude.
Kad je došao na tri jarda od Više-
ra, rekao je promuklim glasom:

— Podite natraške prema onom
balvanu za vezivanje konja, Višer.
I ostali.

Ljudi su po lekarevim očima vi-
đeli da se taj ne šali.

Banz je držao pušku u desnoj ruci,
a levom dograbi Endžerija, pa ga
povuče za sobom, idući natraške na
svoju verandu.

Ona četvorica su ga zapanjeno gle-
dala.

Lekar je u međuvremenu sa mla-
dićem stigao do stepenica verande.

Tada se na vratima lekareve ku-
će pojavi jedna žena, izađe hrabro
na verandu, siđe stepenicama i po-
vuče Endžerija uz stepenice u kuću.

×

Drndajući, udaljavala se stara po-
štanska kočija. Kada se prašina sle-
gla, Bob Hit reče.

— Ne bi trebalo da ostavimo koc-
karu toliko vremena, Greg.

Višer istrese nos.

— Sigurno da ne. Idi preko, na
ugao kod saluna i nastoj da se sme-
stiš ispred kovačnice. Odatle mo-
žeš posmatrati ulicu.

Hit pođe napred.

Holidej, koji je već bio u kapiji
kod Morisa, video je Hita.

Do đavola, to ne smemo dopusti-
ti! Ako mu jedan od onih tipova
bude za leđima, njegov položaj će
biti opasno ugrožen. Zato otvori vra-
ta i izađe na verandu:

— Helo, Hit! Jel' to ideš u šet-
nju?

Čovek zastade.

Holidej pokaza palcem prema
onoj trojici:

— Nećeš ih valjda ostaviti same?

Poslednje reči kockar je izgovor-
io jako tiho, a ipak pretećim to-
nom, da je čak i momak onako ja-
kih živaca, kakav je bio Bob Hit,
znao da se tu ne treba šaliti. Okrenu
se i pođe nazad ka ostalima.

Greg Višer se oslonio laktom o
balvan za vezivanje konja pa reče:

— Prilično neobičan grad, zar se
i vama ne čini? Onaj šinter, krpač
kostiju pomoću sačmarice otima sa
ulice mušterije, a jedan kockar pro-
bisvet misli da pretećim govorima
može da zaplaši ljude na ulici.

Dok Holidej izađe još jedan ko-
rak napred.

— Sada dobro slušajte momci što ću vam reći: Ja ću sada Toma Relija odvesti u zatvor.

— To nećete činiti — začu jedan mukli glas za svojim leđima.

Holidej se munjevito povuče u kapiju zgrade.

— Helo, Džems Džonatan Šik — krvavi sudijo! Čuvaru zakona koji poznaje samo jednu presudu.

„Krvavi sudija!” Te dve reči su bubnjale u Šikovoj glavi. Po prvi put je taj nemilosrdni čovek bio potresen. Taj čovek ga je nazvao krvavim sudijom.

Na još uvek maglovitoj glavnoj ulici vladala je tišina.

Džems Šik najednom vikne potresenim glasom.

— Izadi, Holidej, ako imaš hrabrosti!

— Hrabrosti? — reče kockar podrugljivo i u dva koraka je bio na verandi. Desna sudijina ruka zadržta. — Ostavite samo svoje papke na miru, Šik — opomenu ga kockar. — Ako vam je stalo do toga da vas čitavog odvedu do vešala.

— Šta to brbljaš? — reče sudija. — Zar ja na vešala?

Holidej se postavio tako da je mogao posmatrati sudiju i njegove pratioce.

— Da, Džemse Džonatane Šik. Ti ćeš umreti onoga dana kada stari Ferguson bude umro od tvog metka. Nikakva sila na ovom svetu neće te spasti od ovoga.

Sudija drhtavim nogama izađe na verandu.

— Zakon je na mojoj strani — kreštao je.

— Na tvojoj strani? — odgovorio je kockar ironično. — Onda mora da

je taj tvoj zakon prilično različit od onog pravog, Šik.

Kockar je gledao da dobije u vremenu, dok se maršal ne vrati. Ali sudbina je izgleda bila protiv doktora Holideja.

Sa zapada je glavnom ulicom nailazilo nekoliko jahača. Bilo je to šest kauboja sa Jelou ranča. Preko, kod kuće kovača Everidža, zaustavili su konje i sišli sa sedla.

Kad je onaj kauboj sa Benton ranča prepoznao jahače, njegovo ružno lice se isceri. Skočio je dva koraka napred pa viknu:

— Dobro što si došao, Endrju! Priđi malo bliže sa tvojim momcima.

Nadzornik Endrju Perkins podiže glavu:

— Šta je burazeru? Čuo sam da hoćete da obesite onog momka sa Helman ranča, koji je ustrelio Džoni Bentana.

— Da, to hoćemo Endrju, ali postoje dva tipa koji su nas u tome sprečili.

— Dva tipa? Nećeš valjda reći da je Ed Bentan, kada je hteo da obesi jednog momka sa svojim momcima, dozvolio da ga ometaju dva tipa?

Ovo pričanje kao da je išlo na živce Greg Višeru pa se on umeša:

— Slušajte, Endrju! Ovo je sudija Šik. On je osudio Tom Relija na vešanje. Tada su ova dva tipa došla u grad, pa su nas sprečili u izvršenju presude.

Kauboji sa Jelou ranča prilazili su lagano pa su zastali na sredini ulice.

Tada sudija skoči do ograde verande, pa na sebi svojstven način podiže ruke u vis i poviče poput kvekerskog sveštenika:

— Mora da ste to već čuli ljudi; Vajat Erp je došao u grad...

Da, kauboji su to već čuli. To je i bio razlog, što su došli u grad...

Perkins pokaza bradom na Dok Holideja:

— Da to nije on?

— Ne, to je Dok Holidej — vikne sudija. — On je isto tako opasan kao i maršal. Ljudi, ako pravedno mislite i ako želite da čuvate zakon, pozivam vas — nastavi Šik teatralnim glasom — da uhvatite tog čoveka.

Kauboj Endrju Perkins se klatio na vrhovima nožnih prstiju.

— Hm, a zašto to vi ne učinite sami, sudijo?

Tada se opet javi kauboj sa Ben-tan ranča.

— Hej, Endrju, vaš gazda je prijatelj sa našim. Vaša je dužnost da ovde pomognete.

— Pomognemo? — upita Perkins gledajući u svoje drugove. — Ja vidim samo jednog čoveka — a vas je petorica. Nećete valjda ozbiljno reći da tražite našu pomoć?

— Ipak! — reče sudija ozbiljno. — Potrebna nam je, Endrju. Iz toga možete videti kako je taj čovek opasan.

Tada se Endrju Perkins glasno nasmeja.

— Pa zašto ga jednostavno ne uhapsite, sudijo?

Tad se sudija lupi po grudima i glasom kao iz grobnice objavi:

— Endrju, snagom svog položaja naređujem vam da uhapsite tog čoveka.

Lica momaka sa Jelou ranča su se najednom izmenila. Iako je situacija bila veoma napeta, sa Holidejevih usana se zaori glasan smeh:

— Ostanite samo tamo gde ste, kauboju Endrju. Činjenica da se ovim ljudima očigledno ne dopada da me uhapse, valjda vam dovoljno jasno govori.

— Ne dozvolite da vas blefira, Endrju — derao se sudija.

Tad Greg Višer skoči napred.

— Povucite jednostavno svoje revolvere, momci! Na šta čekate? Pa taj tip je bandit.

U međuvremenu se na ulici i trotoaru skupila masa ljudi.

Sudija Šik im se obrati svojim glasom kao sa predikaonice.

— Građani Repida! Ovde sam ja, Džems Džonatan Šik, sudija Sjedinjenih Država. Imam četrdeset devet godina i dvadeset pet godina delim pravdu u toj zemlji. Presuda protiv ubice Relija je pravedna. Nećete valjda dozvoliti da nasednete na priče ova dva probisveta? Onaj koji se protivi već izrečenoj presudi takođe je čovek van zakona. Ako dopuštate takve stvari da se odigravaju u vašem gradu, onda će Repid uskoro biti gnezdo puno bandita. To vam se kunem. Taj čovek tamo — pokazao je palcem u Holideja — je moje pomagalice rano i ponašao se kao da je on guverner. I sami ste videli kako brzo i opasno ume da rukuje revolverom. Zar hoćete takvim tipovima da date odrešene ruke u gradu?

— Ne! — viknula je nekolicina ljudi.

— Dakle — nastavio je zajapureni sudija — ljudi prekratimo ovo. Biće potrebna još jedna rasprava, ali za čoveka van zakona, za Holideja.

Dotle je Dok Holidej mirno stajao. Srećom da je još tako stajao, da je mogao sve da drži na oku.

Tada upravi svoj pogled na Džemsa Šika. Lagano je otvarao svoja usta. Poput britve rezale su njegove reči.

— Krvavi sudija! Ja sam to rekao! Džemse Džonatane Šik, ti si zločinac!

Sudijino lice preblede.

— Ljudi, zar ćete da trpite... Prekinuo je gledajući u oba revolve-
vera koje je kockar držao u rukama.

— Samo nastavi da govoriš, Šik. Neka ti bude samo jedno jasno: Ako izgovoriš ma i jednu uvredu na moj račun, umrećeš.

Šik ustuknu jedan korak:

— Nećete se usuditi da me ubijete ovde pred svim ljudima!

— Ipak, Šik, učiniću to. Neću uraditi ništa drugo nego što si ti jučer uradio kod vešala sa jednim starijim bespomoćnim čovekom koga si ustrelio.

— Ko će mu konačno začeptiti usta! — urlikao je Džems Šik.

Ljudi su zaprepašćeno gledali u kockara. Sada su svi oni znali ko je on. Kako je ono bio nazvao Šika? Krvavi sudija.

Taj naziv im je još zvonio u ušima.

Šik je znao da bi sada morao da bude još agresivniji ako bi hteo da se izvuče.

— Ljudi, odrediću ucenu koja će se isplatiti čoveku koji će uhapsiti ovog čoveka van zakona!

Holidej viknu na sudiju:

— Tako, dakle, krvavi sudijo, sada dokazuješ da zaslužuješ to ime!

— Ljudi — vikao je sudija — ne dozvolite ovom tipu da vas blefira! Sklonite ga s puta. Ubica Reli mora

da se krije tamo u hodniku! Izvucite ga napolje.

Atmosfera na glavnoj ulici Repida je bila napeta.

Tada se iz River strita čuo topot konja.

Jahač koji je dojurio na glavnu ulicu bio je Vajat Erp.

×

— Dolazite upravo u pravom trenutku, maršale! — vikne Holidej.

— Taj osećaj sam i ja imao — odgovori Vajat mirno, dok je silazio s konja. Bez žurbe odveo je svog dorata do stuba za vezivanje konja, te ga postavi tako da je ona tri sudijina pratioca držao na oku, pa stade nekoliko jardi od stepenica koje su vodile na verandu.

Sve oči bile su uperene u visoku i snažnu figuru maršala. I opet je utisak koji je izazvala maršalova ličnost bio tako snažan da je odmah zavládala mrtva tišina.

Šik, koji je video da će mu svi brodovi potonuti, reče besno:

— Što stojite tako, vi, kukavice! Ovo su dva tipa i...

Holidej podiže glavu:

— Kako li taj krvavi sudija usne da laje!

„Krvavi sudija”

Opet su te dve reči ostavile čudan utisak na ulici.

— Maršale, on je već poručio drugi konopac — reče Holidej ironično. — Zar ne možete pogoditi za koga?

Ne skrenuvši svoj pogled sa su-
dije, maršal reče:

— Na svaki način, sasvim sigurno znam ko je zaradio konopac i ko ga neće tako lako mimoći!

Šikova usta su se razjapila. Videli su se njegovi veliki konjski žuti zubi.

— Slušajte, Džems Šik — reče Vajat Erp glasno. Poznat je način na koji delite pravdu. Možda je trajao predugo, dok ljudi nisu shvatili da to nema nikakve veze sa pravdom. Suviše dugo. I kako postupate sa životom čoveka...

— To vas se ništa ne tiče! — vikne sudija lica crvenog kao rak.

— Sada govorim ja! — grmnu maršal. Stajao je uspravan i preteći. Iz njegovih očiju je sevalo. — Vi me više nećete prekidati Džemse Džonatane Šik. Način na koji postupate sa ljudskim životom je poruga za čovečanstvo i zakon. Vi niste čovek od zakona i nadimak „krvavi sudija” vam potpuno odgovara. Ali sada je kraj sa vašom igrom, Šik. Nećete više nevine ljude odvoditi na vešala. I nećete više imati prilike da od bilo koga primete novac za vaše krvave presude.

Šik je stajao nagnut napred razrogačenih očiju i otvorenih usta. Bio je samo bleđa slika onog čoveka koji je nekada bio.

— Tako isto kako ste juče osudili na smrt kauboja Toma Relija, osudili ste već mnoge druge, ne pružajući im šansu da se brane iako njihova krivica nije bila utvrđena. Pošto...

Sudija ga prekide:

— Šta to brbljaš, Erp. Ja...

— Dok! — vikne Vajat. — Ako me taj čovek još jednom prekine, postarajte se da učutil!

Holidej klimne glavom.

— U to možete biti sigurni, maršale.

Vajat čvrsto pogleda sudiju.

— Ljudi su uvek pred vama drhtali, Šik. U Bilingu je to bio kovački pomoćnik Džimi Berns, kojega ste osudili na vešala, a da mu niste pružili priliku da se brani. U Kartimu je to bio Džoe Mek Lin, u Bergi Ernest Viler, u Ragbiju su to bila dva čoveka odjednom: Lou Brest i Džef Trimberi. Duga je to lista imena, Šik, koja se nalaze na vašoj savesti. Neću se truditi da ih sve nabrojim. Retko kad je u nekom gradu ostalo na jednom obešenom. To znaju i građani Repida. Ne mogu verovati da će skrštenih ruku čekati da vide ko će biti sledeći od njih. Ljudi poput vas, koji gaze zakon, donose smrt i bedu u gradove...

Jedan pucanj prasne.

Čovek iz Misurija dobi jedan hitac u glavu i sasvim lagano pade napred u uličnu prašinu.

Ljudi su zaprepašćeno gledali u njega.

Nebesa, pa to nije moguće!

On je bio maršal! Maršal Sjedinjenih Država! On je imao ime koje je poznavalo svako dete na Zapadu!

Pa ne može biti istina da je ovde na glavnoj ulici u Repidu ubijen u leđa.

Još su u ušima ljudi odjekivale njegove prodorne reči.

Gore na verandi je stajao Džems Džonatan Šik, gledajući gotovo isto tako zaprepašćeno kao i drugi na ulici.

Prvi se snašao Holidej. Elastičnim skokom je bio pored maršala, nag-

nuo se pored njega, okrenuo ga na leđa i pogledao u lice.

Onda se uspravi. Sasvim lagano je išao sredinom ulice prema zapadu.

Zaustavio se kao da je bio prikovao. Skupljenih očiju gledao je u priliku koja je stajala na uglu ulice i još držala u ruci mali dvocevni deringer.

Mad Helman.

Najednom se mali revolver podigao u vis, da bi se upravio na kockara.

Poput munje prasne metak iz kockareve leve ruke.

Vrisak odjekne ulicom.

Mali revolver je bio odbačen o kućni zid.

Preko ruke mlade žene se pojavi mlaz krvi.

— Dođite ovamo! — vikne kockar hladnim glasom.

Žena je lagano prilazila bliže.

Vajat Erp je još uvek ležao na ulici.

Niko se nije micao.

I opet je onaj kauboj sa Bentan ranča mislio da je došao njegov minut. On se naglo baci i opali na kockara ispod tela konja.

No nije imao sreće.

Možda Dok Holidej nikada nije tako brzo potegao kao u tom trenutku.

Metak je poleteo ispod konjskog tela i pogodio onog ludog kauboja u desnu stranu grudi, pa ga odbaci kao da je bio maljem pogođen.

Kaubojev metak je daleko promašio svoj cilj.

Holidej je sada držao oba revolvra u rukama, pa je stajao za ženom pored čoveka iz Misurija koji se još nije micao.

— Sada dobro slušajte, ljudi! Taj čovek tamo — pri tome pokaza revolverom na Šika — je malo pre rekao da sam opasan. Sada to jesam, to vam se kunem!

Jedan revolver vrati u futrolu dok drugi zadrži u ruci, dok je kleknuo da bi pogledao maršala.

Uz topot konja dojurili su sa Zapada u grad neki jahači.

Bentanovi!

Višer, Laurens i Hit su ih bučno pozdravili.

Samo nekoliko jardi pred Holidejem, Vajat Erpom i Mad Helman zaustavili su svoje konje.

— Šta je? — viknuo je rančer.

— Jedan je gotov, Bentan. Oduvajte kockara, onda smo pobedili — vikne Šik.

Holidej se samo okrete.

Sudija je odmah ustuknuo i uču-tao.

Tada izvuče Džeri Bentan svoj kolt.

Dok Banz je gledao tu scenu. Stajao je iza zavese podignutog prozora, pa je zabio stisnute pesnice u džepove.

Kad su Bentanovi stigli, okrenuo se i uzeo svoju sačmaricu. Tvrdica i odlučnog koraka napustio je sobu.

Izašao je na verandu upravo u trenutku kada je Džeri Bentan izvu-kao kolt.

Tvrdo i metalno se čulo repeti-ranje ruške.

— Ostavi kolt u futrolu, Džeri!

Kauboj okrete glavu i opsova.

— Do đavola, Dok!

— Da, Dok! — Banz istupi na rub verande. — Mister Bentan! Ođ-jašite sa vašim ljudima preko do gradske većnice!

Rančer pogleda lekara kroz trepavice.

— To ćete mi platiti, Dok!

Tada Holidej poskoči.

— Šta će platiti, Bentan? Zar zato što vas je morao zamoliti na taj način da mu napravite prolaz do jednog ranjenika? — Holidej je opet držao u rukama svoja dva kolta. — Nazad, momci. Tamo kuda vas šalje Dok!

Kauboji su se okrenuli lagano i pošli prema gradskoj većnici.

Šik stisne obe pesnice i vikne:

— Zar tako dozvoljavate da vam se blefom oduzme već dobijena igra? Te lopuže su već bile gotove! Vi, proklete kukavice! Vi, smrdljivi...

Tada kockar baci revolver nazad u futrolu i brzim koracima pođe ka verandi.

Šik je uzmicao do drvenog zida.

Dok Holidej je išao za njim. Tada njegova desnica polete uvis pa nekoliko puta pljesne to pogano sudijino lice.

— Napred tamo za njima u gradsku većnicu. I vi takođe! — reče on okrenuvši se ostalima.

Za pola minuta ulica je bila pušta.

Lekar je već klečao pored maršala, pa ga pregledavao. Držao je u ruci Vajatov prašnjavi crni šešir, pa je posmatrao jednu rupu u njemu.

Holidej stavi cigaretu među zube.

— Ova ledi je dobro pucala — reče on. — Ali je imala nesreću. Ispod trake ima komad metka, o koji se već odbila poneka kugla...

Na sreću je metak udario pod pravim uglom u metalnu ploču. Oba čoveka su podigla teško omam-

ljenog maršala, pa su ga odvukli preko do lekareve kuće.

— Napred, vi ćete poći sa nama! — naredi kockar ženi.

Vajat Erp je brzo došao k sebi, pošto mu je Holidej stavio pod nos onu tečnost oštrog mirisa.

— Bravo, maršale!

Vajat se začuđeno ogledavao. Onda opipa glavu.

— Hej, ko je to bio?

Holidej je stajao kod vrata i gledao na ulicu. Ne okrenuvši se, objasni:

— Vaša lepa pratilja.

Vajat je masirao glavu, koja ga je bolela, pa se onda diže.

Tada se okrenuo i Dok Holidej.

— Najbolje će biti da ostanete ovde, Vajat. Mogućnost da ste mrtvi zaposlila je ovde dovoljno ljudi. Bentan, Šik i ona tri njegova pratioca neće u ovom trenutku moći da stvore mnogo nepravilike.

— Gde je Reli?

— Preko u hodniku one zgrade. On je sve to posmatrao.

— Zar je tamo preko siguran?

— Za trenutak još jeste — odgovorio je kockar posmatrajući ulicu.

Vajat je pogledao lekara:

— Vi ste bili napolju?

Holidej odgovori umesto lekara:

— Da, čak sa sačmaricom u ruci. Tako veliki top ipak stvori odgovarajući utisak i na tuce ljudi. Upravo razmišljam da li da i sebi tako šta nabavim!

X

Oko pola četiri došla je jedna stara žena u lekarevu kuću po doktora. Bila je to sestra teško ranjenog Ben Fergusona.

Dok Holidej je stajao na prozoru i gledao za lekaresom.

— On je umro — rekao je muklo.

Vajat Erp je upravo došao iz dvorišta i još je stajao na vratima.

— Ko? — upitao je.

— Stari, koga je ustrelio Šik!

— Odakle to znate?

— On je umro, znam to.

Nekoliko minuta kasnije Dok se vratio. Za trenutak je zastao na verandi, pa je spustio glavu. Onda lagano pređe preko ulice.

— Znao sam, — reče kockar mirno.

Vajat je stao pored njega, pa je mogao videti lekarevo lice.

Ono što je video u njemu, potvrdilo je kockarevu slutnju.

Dok Banz je čvrsta koraka ulazio u kuću, pa u ordinaciji priđe jednom ormanu i izvuče iz njega jednu flašu.

Obojica su ga posmatrala s leđa.

Lekar se lagano okretao:

— On je mrtav.

U prostoriji zavlada tišina.

Lekar dohvati tri čaše i u njih nasu viski.

— Do đavola, baš mi treba jedno piće.

Holidej uze svoju čašu pa saspe tečnost u grlo.

I Vajat Erp uze svoju u ruku, ali nije mogao da je stavi na usne.

Do đavola, bio je dakle mrtav!

Sudija Džems Džonatan Šik je ustrelio čoveka zato što se suprotstavljao da učini nešto što niko od njega nije mogao tražiti.

Maršal odlučno pođe ka vratima.

Već je bio stavio ruku na bravu, kad se okrete ženi, koja je ćutke stajala kod prozora i gledala na ulicu. Do tog trenutka se nije niko brinuo za nju.

Da li je bila zatvorenica? Nisama to nije znala. Maršal je poveo sa sobom u grad. Ona ga je posmatrala kako je stajao na ulici i kako su ga ljudi gledali. Na jednom se u njoj rasplamsala mržnja.

Zašto je imao takav uticaj na druge ljude? Šta li je to bilo na njemu? Zar on nije izgledao kao i ona? Zar je on bio nešto naročito?

Pre nego što je uspela sama sebi da odgovori na ta pitanja, opalila je.

Duboko zadovoljstvo je bilo obuzelo kad je pao.

A onda je najednom onaj drugi čovek stajao pred njom. Mada ga nikada pre toga nije videla, znala je ko je on.

Kada je videla njegove oči, obuzela je panika.

Dok Holidej — on će joj se osvetiti.

Onda je opet podigla kolt.

Zar to nije bila ludost što je uradila u tih nekoliko minuta?

Hiljadu puta je čula imena te dvojice ljudi u kući na ranču. Otac, koji je govorio o tome, kauboi uveče kod svoje kuće, na verandi se o tome govorilo, pored logorske vatre, na livadi. U novinama je čitala maršalovo ime i ime Dok Holideja...

A onda je jednog dana imala posla sa obojicom. Onog jednog je pogodila sa leđa. Ali je napravila glupost što je pred onim drugim potegnula revolver.

Jednog Vajat Erpa se možda moglo ustreliti sa leđa, a i to je već bilo teško, ali stajati nasuprot jednom Dok Holideju i povući kolt. Pa to je bila ludost. Govorilo se da je to preživio samo mali broj ljudi.

Kockarev pucanj je samo lako ranio.

Dok Banz joj je bez reči previo ranu.

Od tog trenutka je Mad Helman stajala ukočena u uglu. Nije se usudila da pogleda u kockara, a pogotovo ne u maršala.

Sada, kada je maršal stajao na vratima, okrenula je glavu prema njemu.

— Jeste li čuli, mis Helman on je mrtav!

— Da, čula sam. Šta me se to tiče! Ja ga nisam ubila!

Tada maršal skide ruku sa kvalke i pođe prema njoj. Zastao je sasvim pred njom i gledao joj pravo u oči.

— Možda vas se to ipak nešto tiče, mis Mad Helman.

— A šta to? — odgovori ona drsko.

— Ako to ne znate, mis, ja ću to i reći. U određenom trenutku.

Onda se okrete ka vratima i pođe napolje.

— Mister Erp, kuda... povikao je lekar.

— Samo ga vi pustite — reče Dok Holidej. — Nisam još nikada doživio da bi u besu uradio nešto nepromišljeno.

Maršal je prešao ulicu da bi nestao u kući u kojoj je Dok Holidej ostavio kauboja Relija.

Mladić je stajao u polumraku hodnika.

— Mister Erp — pozdravi on maršala.

— Zdravo, Tom!

Mladić pojuri ka čoveku iz Misurija, pa mu sa obe ruke stisne ruku.

— Vi ste živi. Vi ste zdravi! Mislio sam...

— Ne treba brzo u nešto poverovati, Tome Reli — odgovori mu maršal sa osmehom.

— Tako dakle, ponovo se vidimo. Kad ste sinoć bili kod mene u zatvoru imao sam neki predosećaj o svemu tome. A sada...

— Šta sada? — Vajat ga je mirno gledao.

— I danas nemam neki dobar predosećaj maršale... — mucao je momak.

Vajat mu zaštitnički stavi ruku na rame. Kauboj Reli je počeo da oseća kako neka snaga iz te ruke prelazi i na njega.

— Tom, onaj ko izgubi nadu, taj se predaje. A za to nemate razloga.

— Ali molim vas! — reče kauboj. — Pa danas izgleda još gore po mene nego juče. Dok Holidej me je izvukao iz jednog skrovišta u šupi. Zato su ga Šikovi pomagači skoro izrešetal.

Tom Reli priđe vratima i pogleda na ulicu prema gradskoj većnici.

— Ne mogu da vas razumem, mister Erp. Na otvorenoj ulici vas pogode u glavu, a vi postupate kao da nemate posla sa zločincima.

— Ipak, Tom, to su banditi. Ali im to prvo moramo dokazati. Jedan od njih je gotov.

— Ko?

— To ćete odmah videti. Pođite sa mnom napolje. — Vajat pođe ka vratima. Tamo zastade i pogleda za kaubojem. — Polazite li sa mnom?

— Maršale — ta banda se nije ustručavala da puca na vas. Na jednog maršala. Šta mislite šta li će tek meni učiniti?

— Ništa. Pođimo!

Vajat izađe na verandu.

Tom oklevajući pođe za njim.

Kad su izašli napolje, glasan sudijin govor preko kod gradske većnice je zamukao.

Bentanovi su s nevericom gledali prema verandi na kojoj su stajali Vajat Erp i čovek, koga je sudija dan pre toga osudio na smrt vešanjem.

— Tamo! — vikao je Šik. — Pogledajte tamo onog šugavog psa! Pogledajte tamo. Tamo stoji ubica. Tip koji je ubio mladog kauboja Džoni Bentana! Tamo stoji onaj koji je sina vašeg rančera ustrelio kao psa! Šta još čekate! Eno ga, tamo stoji! Veliki Vajat Erp se ne libi da brani jednog ubicu. Eno ih tamo obojica, momci! Napred! Zgrabite ih!

— Gde je Dok Holidej? — prošapta Tom maršalu.

Ne okrećući se, čovek iz Misurija odgovori:

— Ne znam. Možda je još preko kod Doka. Možda i negde drugde. U svakom slučaju, sigurno će biti na ulici kada nam bude potreban.

Tom zgrči šake.

— Tri čoveka protiv ove horde! To je samoubistvo, maršale — šapne on.

— Nismo samo trojica.

— Ne — a ko je još sa nama?

— Lekar!

Tada Šik vikne rančeru:

— Edvarde Bentan! Vi ste me doveli ovamo da bih presudio ubici vašeg sina! Ja sam to i učinio. Tamo stoji čovek koji pobija tu presudu. Vajat Erp! A pored njega je ubica vašeg sina.

Ulica kao da se pretvorila u bure baruta oko koga vrcaju varnice.

Tada se dogodilo nešto neočekivano.

Čovek iz Misurija iznenada pođe elastičnim koracima pravo ka gradskoj većnici.

Tom Reli je nesigurno išao za njim.

Prvi kauboji, koji su stajali napred, sklonili su se u stranu.

Jahači sa Bentan ranča napravili su prolaz, prepustivši maršala.

Kad je Šik video da maršal ide prema njemu, ustuknuo je sve dok nije naišao na zid gradske većnice.

Vajat Erp je zastao pred njim samo na jedan jard, podigao desnu ruku i stavio je sudiji na rame.

— Džemse Džonatane Šik, vi ste uhapšeni zbog ubistva!

Tajac!

Novembarski vetar nosio je prašinu nad gradom.

Bilo je hladno.

— Zbog ubistva drvoseče Bena Fergusona.

Šik je stajao kao skamenjen.

Tada Vajat zgrabi sudiju za ruku, naglo ga okrene i pogura ispred sebe.

— Kuda? — pitao je Edvard Bentan, kada je Vajat sa sudijom prolazio pored njega.

— U zatvor! — odgovori maršal mirno.

Razrogačenih očiju Bentanovi su gledali za njim, Relijem i sudijom koga je odvodio.

Propustili su maršala petnaestak koraka, no onda pođoše za njima.

Tog trenutka — baš tog trenutka — izašao je Holidej iz lekareve kuće i pošao im u susret. Dvanaest jardi pred njima zastao je nasred glavne ulice sa uperenim revolverima.

Bentanovi ljudi su zastali.

Potrajalo je samo nekoliko sekundi, kad je nastalo neko komešanje.

Greg Višer!

— Šta hoćete, Dok? Sklonite se sa puta.

Činilo se da kockar gleda kroz tog čoveka. Čitao je.

Višer se okrenuo ostalima. Onda vikne grlenim glasom:

— Nemate pravo da nas zadržavate, Dok Holidej! — Sada je bio očigledno znatno oprezniji. — Sudija Šik je moj gazda. Naš gazda. Laurens i Hit pripadaju toj...

— Bandi! — završi kockar rečenicu.

Višer se okrete.

— Henk! Bobi! Moramo nešto preduzeti. A vi, mister Bentan, zar niste vi pozvali sudiju? Zar on nije u vašu... za vas... zar nije izrekao pravednu presudu protiv ubice...

— Budi oprezan, bradonjo — opominjao ga je kockar.

Višer se okrenuo i pogledao ponovo u ostale ljude.

— Do đavola, sudija Šik je u pravu! Vi ste kukavice. Svi skupa!

Tada istupi Rab Vebster napred.

— Kako možeš tako šta da kažeš, čoveče? Mi nismo kukavice, ali nismo ni siti života.

— Siti života! Pa šta može jedan čovek...

Zastao je, jer je video da su svi kauboји okrenuli glavu na desno.

Gore na verandi pojavio se lekar. Držao je opet svoju sačmaricu u rukama.

Višer duboko uzdahnu.

Tada se maršal već vratio iz zatvora sa Relijem.

Rab Vebster protrlja bradu.

— Jedan čovek, Višer? Četvorica ih je. Od toga se dvojica mogu računati za sedmoricu. Dok ima sačmaricu i gvozdene živce. A da taj momak sa Helman ranča ume da puca...

Nadzornik je video pogled svog gazde, pa je naglo ućutao.

Vajat Erp šapne kauboју:

— Dakle, jesam li vam kazao? On će biti na ulici u pravom trenutku.

— Da — odgovori Tom, kome je sada bilo malo lakše pri duši. Kad je pogledao preko na verandu, ka lekaru, reče: — Izgleda da ti lekari ipak nešto vrede. Svakako je ovaj naš mnogo naučio od onog vašeg.

— Mislim da je on oduvek bio sjajan momak, Tom. Samo vi to niste primećivali.

Tom je ostao pored Dok Holideja, a maršal je produžio dalje. Stigao je do Višera pa ga ukloni kao nepotreban komad nameštaja.

— Mister Bentan, sudija Šik je juče pucao na čoveka koji je pre četvrt sata umro.

Rančer na to lagano sklade šešir i saže glavu.

Stajao je gologlav. Novembarski vetar mu je mrsio sedu kosu. Sa zapada se na glavnu ulicu spuštala magla.

Spuštene glave jedva promuća:

— On mi je jednom spasao život...

Tada se okrenu i pogrbljen pođe ka svom konju.

Čovek iz Misurija je gledao Vebstera i ostale jahače sa Bentan ranča.

— Šta vi još čekate?

Tri minuta kasnije cela družina je odlazila iz grada.

Oni sa Jelou ranča su otišli u Montan salun, zbog čega su i došli u grad.

Ili su želeli da vide Vajat Erpa i Dok Holideja? Ta želja im je bila ispunjena. Još više od toga — jer sigurno da među njima nije bilo nijednog koji bi imao nešto protiv Vajat Erpa i njegovog prijatelja.

X

U Repidu ja zavladao mir.

Ali to je bio prividan mir.

Kad se spustio mrak, pričalo se da je Vajat Erp zatvorio i Mad Helman.

Okolo sedam sati došla je jedna stara žena u kancelariju. Htela je da govori sa maršalom.

Tom je pusti unutra.

Bila je to izborna žena od kojih šezdeset, možda šezdeset i pet godina.

— Mister Erp, ja sam Beti Helman. Mad je moja nećaka. Ja se...

već par godina ne slažem sa svojim bratom, koji napelju ima ranč. Ali kad sam jutros čula da njegov ranč gori sela sam u kola i otišla kod njega. Njemu se ništa nije desilo — ali od njegove imovine jedva da se šta moglo spasti. On je upropašćen. Onda sam popodne došla, pa sam čula da je Mad pucala na vas...

— Ona to i jeste učinila — prekid je maršal, koji je do tada pažljivo slušao ženu.

— Ne razumem to, maršale. Kako je samo mogla to da učini? Znam da je veoma samovoljno dete...

— Dete? — upita kočkar. On je stajao pored vitrine za puške po običaju sa cigarom u zubima.

Vajat Erp priđe ženi.

— Želite li da razgovarate sa njom?

— Znači da je ipak istina, mister Erp? Vi ste je zaista zatvorili?

— Da!

— Mister Erp...

— Ja sam pre jednog sata primio obaveštenje iz Bilinga da će sudija Ouklend sutra pre podne biti u gradu.

— Mister Erp... ja... ja vas preklinjem. Njena majka je već sedam godina mrtva. Moj brat je pre sedam godina oženio drugu, jednu Indijanku. Mad to nikada nije mogla da prihvatiti...

Maršalu najednom sinu. Počeo je shvatati stvari i njihovu povezanost.

Znači, njegova sumnja nije bila pogrešna. Ta mlada Mad Helman je dakle bila ključno lice čitave te drame, koja se ovde odigravala poslednjih dana.

— Gospođo Helman, imam samo jedno pitanje: Mad i Tom Reli se nisu dobro slagali?

Žena okrete glavu i pogleda kau-
boja koji je stajao u neprilici pored
vratiju.

— Ne znam. Jedva da sam po-
znavala tog mladića, mister Erp.
Znam samo da je Mad nekoliko pu-
ta spominjala njegovo ime i... Ta-
da prekide.

— I? — upitao je Vajat brzo.

— Ne mogu ništa da kažem jer
to ne znam.

Vajat klimne glavom.

— U redu, Tom, odvedite gospođu
Helman u ćeliju. Ali ostanite kod
nje.

Dok je Tom odveo ženu u hodnik
sa ćelijama, pođe Dok Holidej u
dvorište.

Videvši maršalov upitni pogled
on reče:

— Čuo sam da se u hotelu igra
poker. Inače je tako dosadno u toj
rupi...

Vajat se nasmeši:

— Da i sa Višerom, Laurensom i
Hitom bi mogli da sastavite dobar
kvartet za poker.

Kockar se nasmeši i ode kroz dvo-
rišna vrata.

×

Rančerova sestra uđe u hodnik
sa ćelijama. Kada je videla nečaku
na ležaju pored vrata ćelije srce joj
se steglo od bola.

— Mad!

Devojka okrete glavu.

— Šta ćeš ti ovde?

Žena se uplašila.

— Dete, dođi ovamo. Čula sam
šta se dogodilo. Ne mogu to vero-
vati...

— Ali ipak je bilo tako. Pucala
sam na maršala!

— Ali ti nisi htela da ga ubiješ?

— Da! — vikne Mad iznenada. —
Htela sam da ga ubijem zato što
mi je kao bivo stao na put. A sada
idi kući. Ne želim nikog da vidim
od vas.

Najednom se sruči i zaplače.

— Mad, dete moje — preklinjala
je žena. — Ja ću još jednom razgo-
varati sa njim. Možda će odustati
od optužbe kod sudije...

— Kod sudije? — Mad je po-
gleda.

— Da, sutra dolazi sudija Ouk-
lend iz Bilinga.

Devojka pogleda ženu. Onda od-
gurne stolicu pred sobom tako divlje
da je udarila o vrata ćelije.

— Sudija Ouklend! Tako, dakle!
Dobro, onda možeš reći mom ocu
da mi napravi nadgrobni spome-
nik. Stari Džo ume to lepo da na-
pravi. Za majku je to bio lepi krst
u granitu...

— Mad!

Tada Tom Reli prihvati staru že-
nu za ruku i odvede je u kancela-
riju. Zgrbljena i plačući izlazila je
napolje.

Vajat je čitavo to vreme stajao
kod vrata koja su vodila u hodnik
do ćelije.

Tom je video maršala.

— Mister Erp, ja bih rado odja-
hao do ranča. Možda me gazda
treba. Sutra ujutro ću biti ovde,
pre nego što stigne sudija Ouk-
lend...

— U redu, Tom!

Mladić se nekako nesigurno sme-
škao, onda se pozdravi i izađe na-
polje.

×

Nekoliko minuta kasnije maršal je ugasio svetlost u kancelariji pa kroz zadnja vrata izađe napolje. Uze svog dorata iz štale i u prolazu pogleda u salun, ali nigde nije video Dok Holideja.

Vajat je napustio grad prema istoku. Prema Helman ranču.

Čak i u noći izgoreli ranč davao je strašnu sliku. Još uvek su se dimili pojedini balvani i vetar je raznosio miris dima daleko u pre-riju.

Kada je maršal stigao u dvorište, čuo je glasove kaubojas sa korala. Zastao je pred bunarom, pa vide jednog čoveka kako sedi na jednom panju sa glavom zarivenom u šake.

— Mister Helman!

Rančer podiže glavu, pokušavajući u mraku da prepozna jahača.

— Vajat Erp?

— Da.

Vajat je zastao pred rančerom.

Stari se digao, obrisao lice i gorko se nasmejao.

— Da, maršale, tako to izgleda ovde kod mene. Ne mogu vas čak ni u jednu šupu pozvati, a da i ne pomislim na kuću. — Desnom rukom pokaza na zgarište. — Tamo je bila moja kuća. Bila je velika i dobra. Dugo godina je stajala. Da, zapalili su je Belkfitovi, ali ja sam uspeo da je spasem. No ovaj put... — On skide šešir i obrisao glavu. — Bila je to velika čvrsta kuća, Vajat razumete li? Moja žena je živela u njoj i u njoj je umrla. Moja kćerka se u njoj rodila...

Zar on ništa nije znao o svojoj kćerki Mad?

Od ostataka štala je dolazio jedan snažan čovek, koji zastade pred ovom dvojicom.

Bio je to Dejv Kelap, nadzornik. Kad je prepoznao maršala umorno dotaknu rub šešira.

— Hello, mister Erp!

Raspoloženje na izgorelom Helman ranču bilo je više nego očajno.

Maršalu je bilo veoma teško da progovori o onome zbog čega je došao.

Helman ga je vodio pored zgarišta. Kada su opet stigli do bunara, Vajat upita: — Imate li pojma, ko je podmetnuo požar?

Rančer okrene glavu. Uprkos mraku, Vajat je video bljesak u njegovim očima.

— Ne, maršale, ne znam. Ali nema mnogo ljudi koji bi mogli doći u obzir.

Čovek iz Misurija je znao šta je stari hteo da kaže, no ipak ga upita:

— Mislite na Bentana?

— Da, mislim na Bentana.

Vajat je čutao neko vreme, pa onda reče:

— Žao mi je mister Helman ali ja sam zapravo došao radi vaše kćerke...

— Mad...? Na izboranom tmurnom starčevom licu pojavi se neki grč. — Šta je sa njom?

— Ja sam je morao zatvoriti.

Frenk Helman se zatetura korak nazad. — Zar moju kćerku — u zatvor. — promuća on.

— Da.

— Ali... zašto, dete. Mad — pa ona je sigurno bila kod svoje tetike — ja — ja ne razumem.

Bilo je teško reći starom rančeru ono što se moralo reći.

Skamenjena lica je taj uništen čovek slušao maršala.

— Ona je pucala na vas — promuća on konačno. — I kod njega je ona bila, kod mog neprijatelja...?

— Mister Helman, moram vas zamoliti da pođete sa mnom u grad.

Stari čovek klimne glavom i ote-tura se do korala.

— Dejav, mog konja! — vikne on promuklo.

Kad su došli na kapiju, upravo je stigao Tom Reli. Čudio se što vidi maršala tamo i pogleda u njegovog konja.

Helman je samo rekao: — Idi kod ostalih, Tom, oni prave jednu šupu...

Onda su oba jahača pojurila ka zapadu u pravcu grada.

Vajat odvede svog konja u štalu. U prolazu je opet pogledao ali nije video ni traga od Holideja, pa onda uđe sa rančermom u kancelariju.

Tiho ga zamoli.

— Molim vas ostanite ovde na vratima.

Helman klimne glavom. Drhtao je celim telom.

Uz zveket mamuza maršal je išao niz hodnik i zastade pred jednom ćelijom.

— Mis Helman!

— Šta hoćete? — siknu ona.

— Moram da razgovaram sa vama.

— Nemam sa vama šta da razgovaram. Idite! — odgovori ona.

— Ko je zapalio ranč vašeg oca?

— Ne znam!

— Vi to znate, Mad. Recite mi, ili ću vam ja to reći.

Devojka priđe rešetkastim vratima ćelije:

— Ništa vi ne znate! — besnila je ona.

— Da, Mad, znam dovoljno da bih vas...

— Ništa vi ne znate! — besnela tito. — Vi samo hoćete da blefirate. Ali ja sam vam već jednom rekla da vam to neće uspeti!

— Dobro, kauboj Reli vam je bio na putu, zato ste Džoni Bentana nahuškali na njega. Ne znam šta ste za to obećali mladom Bentanu...

Najednom Mad Helman vikne.

— Da, obećala sam sebe za to. Njih obojica su bili zaljubljeni u mene, Džoni i Džeri. Otac je hteo tog žutokljunca Toma Relija da mi stavi na nos. Ja mrzim svog oca! Da, ja ga mrzim zbog one Indijanke kojom se oženio posle majčine smrti!

Uzdržana daha, stari čovek je slušao te reči pred vratima.

— Ja ga mrzim! — odjekivale su te njene reči hodnikom. — I zato sam htela da ga uništim. Ja sam nahuškala Džonija protiv Toma Relija. To je tačno. Ali on nije trebalo da ga ubije!

— To vam verujem, Mad. I pošto ste mislili da posle tog strašnog događaja više ne možete da se vratiti kući, odjahali ste do Bentana, pa ste Džerija...

— Ne, ja mu nisam rekla. Ja sam mu samo rekla da mrzim oca! I da želim...

...da on bude mrtav. Dobro, mis Helman, ostalo znate isto tako dobro kao i ja. Džeri Bentan je zapalio ranč vašeg oca i sve je izgorelo. Indijanka je bila jedina žrtva koja je izgubila život u tom požaru. Vaš otac je uništen. Možda ćete sada biti zadovoljni.

Devojka ga je nemo gledala.

Vajat se okrenu i pođe hodnikom.

Stari čovek je zgrbljen stajao usred kancelarije, gledajući u hodnik.

Vajat mu pruži svežanj ključeva i pokaza mu ključ ćelije.

Helman podigne glavu.

— Vodite je — reče maršal tiho i pođe napolje.

Minutama je rančer stajao ukočeno na jednom mestu. Onda pojurio niz hodnik.

— Mad...

Devojka se uplaši.

— Oče... — promuća ona.

Stari je brzo stavio ključ u bravu i širom otvorio vrata. — Hajde!

Mad Helman je zapanjeno stajala u otvorenim vratima, gledajući u oca.

— Hajde!

— Šta to ima da znači? Kako si došao do ključa? Ne, oče — ja — ja to sve nisam želela! — Najednom zajeca. — Nisam to htela sa Tomom i sa njom — da bude mrtva...

— Hajde već jednom — odgovori joj rančer promuklo.

— Ne, ne mogu odavde. Ja sam pucala na Vajat Erpa. Ne misliš valjda da će mi uspeti da mu pobegnem. Ti ga možeš ustreliti, no on će se ponovo dići. On je sa Holidejem zaustavio više od petnaest ljudi da bi zaštitio Toma. Ne veruješ valjda da će me pustiti da pobegnem? Ne, ostavi me. Vрати ključeve. Samo ćeš biti saučesnik...

Tada je starac zgrabi. Vukao je devojku sa sobom.

— Gde ti je konj?

— Stajao je pred kućom Dok

Banza. Mislim da ga je tetka povelala.

— Dobro, pođi. Idemo po njega!

Otišli su. Nisu videli čoveka koji je stajao u senci i gledao za njima.

Kada su nestali, Vajat je hteo da se vrati u kancelariju.

Tada vide kako prema njemu trči jedan čovek.

— Maršale, dođite!

Bio je to kovač Everidž.

— Višer i Hit su kod mene! Obili su mi sanduk sa novcem...

Vajat je sa kovačem potrčao preko ulice.

×

Džems Džonatan Šik je čuo sve što se odigralo u hodniku.

Razrogačeno je gledao kako su se vrata susedne ćelije otvorila.

Kad su dvoje Helmanovih napustili hodnik, sudija je gledao ključeve u bravi širom otvorenih vrata.

Do đavola! Samo jedan i po jard od njegovih vrata nalazio se ključ koji je mogao otvoriti i njegovu ćeliju!

Samo jedan i po jard!

Zatvorenik je proturio svoju ruku kroz rešetke, ali nije mogao da dohvati bravu.

Osvrtao se po ćeliji.

Video je tromožac.

Šik ga podiže i udari o zid. Stolica se raspade.

On je osluškivao. Ništa se nije micalo, sve je bilo tiho. Onda se lice. Tada je skoro dotrčao do vrata — ali opet nije mogao da dosagnuo i podigao jednu nogu hokhvati ključ i to samo za nekoliko inči!

Niz čelo mu je curio znoj. Grozničavo je razmišljao.

Onda izvuče košulju iz pantalona i otkide komad koji je zavezao za nogu a na drugi kraj krpe vezao je drvo pa na taj način pokušao da prebaci drugi komad drveta preko rešetke.

Posle trećeg pokušaja uspeo mu je da privuče vrata pa onda izvuče ključ iz brave.

Samo minut kasnije ubica je otvorio vrata svoje ćelije.

Pažljivo se šunjaoo hodnikom prema kancelariji. Bila je prazna.

Šik se odšunja do vrata koja su vodila u dvorište. Onda zastade. Do đavola, pa on nije imao nikakvo oružje. Na patosu je video jedan revolver.

Potrčao je nazad, uzeo ga, pa šmugnu napolje u dvorište.

Stajao je zatim u uskoj uličici koja je išla paralelno sa glavnom ulicom i osluškujući razmišljao šta bi sada trebalo da uradi.

Da ide u hotel do ostalih? To bi bilo opasno.

Morao je da beži. Ali zato mu je bio potreban konj. Njegov je bio u štali kod Grand-hotela.

Sem toga, nije bio ni naročito dobar jahač.

Tada mu sinu luda ideja.

U gradu je postojao konj koji je bio nenadmašan. Njegov vlasnik je bio onaj prokleti maršal Erp.

Šik je znao gde se ta životinja malazila. U štali prenoćišta.

Privukao se zatim iza zgrade prenoćišta... Ali tamo nije bilo kapije, a ograda je bila previsoka, tako da se bez tuđe pomoći nije mogao prebaciti preko nje.

Šik se obazirao okolo.

Preko, na verandi, stajala je jedna pletena stolica.

Šmugne preko ulice i već je dohvatio stolicu, kad zalaja jedan pas.

Kućna vrata se otvoriše i jedan stari čovek izlete na verandu. Šik podiže revolver i pođe ka čoveku.

Dva strašna udarca drškom revolvera bila su dovoljna da obore starca.

Šik uze stolicu i pojuri preko ulice.

I sada je teško prelazio preko ograde, ali uz veliki napor i svu snagu to mu je uspeo.

Stajao je u uskom dvorištu i napeto osluškivao.

Levo, u onom dvorištu, bila je štala.

Šik šmugne prema njoj, otvori vrata i pogleda u mračne boksove.

Levo je stajao dorat, a pored njega Holidejev konj.

Šik uze maršalovog konja i osedla ga.

Onda zločinac odjaha iz dvorišta na glavnu ulicu i projuri pored Dok Holideja, koji je stajao oslonjen o jedan stub na verandi Montan saluna.

Kockar istina nije mogao da prepozna jahača, ali konja je prepoznao. „Da li je maršal bio onaj jahač? Ne, on nije onako sedeo u sedlu”.

Holidej potrča u dvorište. Izvede svog konja, prebaci sedlo preko njega i jedva sedam minuta kasnije pojuri i on iz dvorišta i to prvo prema kancelariji šerifa.

Zatvor je bio prazan.

Vrata obe ćelije bila su otvorena!

Gde li je bio maršal?

Do đavola, nije smeo da gubi vreme!

Holidej potrča preko do doktorove kuće i zakuca.

Posle dve minute lekar je otvorio vrata. Jedan velik bokser i dve mačke projuriše pored njega na verandu.

— Jeste li videli maršala, dok?

— Ne.

— Ukrali su njegovog konja, Šik je pobegao. On je uzeo dorata preko iz štale. Grad je napustio prema zapadu. Ja ga sledim. Učinite mi uslugu, dok i potražite maršala!

— U redu!

Dok Banz zvizne psu i odmah pođe.

Na žalost, prošlo je dragocenih četvrt časa pre nego što ga je pronašao...

X

Vajat Erp i kovač su došli preko dvorišta u kovačevu kuću.

Sve je bilo mračno.

Banditi su se već izgubili.

To jest, oni su sa svojim plenom bili na verandi, pa su baš hteli da se provuku kroz usku uličicu između kovačnice i susedne kuće, kada je Vajat Erp stupio na verandu.

Velikim skokovima čovek iz Misurija je stigao i uspeo da uhvati jednoga.

Bio je to Laurens.

Vajat ga obori.

Na žalost prostor između kuća je bio tako tesan, da Vajat nije odmah mogao dalje.

Laurens legne popreko preko hodnika.

Maršal ga podiže i udari ga jednim snažnim aperkatom u bradu.

Nailazio je Everidž.

— Maršale...!

— Prvi leži ovde! Vežite ga. Ja ću za ostalima!

Bob Hit je stigao do paralelne ulice, kada se Vajat pojavio na kraju uličice.

— Stani mali! — vikne mu Vajat. Hit dohvati kolt.

— Ostavi tu pucaljku, dečko, inače si obrao bostan!

Vajat ga je stigao, zatim oborio i njega i vezao ga njegovim kaišem. Onda pojuri dalje.

Koraci trećeg zlikovca su se čuli iz daljine.

Jurio je uskim uličicama, preko srušenih zidova, ograda i mračnih dvorišta.

Maršal bi s vremena na vreme morao da zastajkuje da bi čuo banditove korake i da bi ga pratio u tom pravcu.

Jedva da je bio ispred Vajata još nekih šezdeset ili sedamdeset jardi, kad se maršal saplete preko jedne bačene kolske osovine i pade u jedno dvorište.

Odmah se uspravio, ali je na svoje zaprepašćenje uvideo da je povredio desnu nogu.

No ipak je nastavio dalje. Iako je hramao.

Još uvek se čuo bat Višerovih koraka.

Bandit je pošao ka jednoj velikoj napuštenoj šupi.

Do đavola! Zločinac to nije loše zamislio. Sa ugla šupe je imao dobar pregled za gađanje i svako ko bi se približio na deset jardi bio bi mu na nišanu.

Maršal se okrete.

Levo je bila jedna drvena ograda, koja se na nekih pedeset jardi završavala sa istočne strane.

Maršal se poguren šunjao uz ogradu. S vremena na vreme bi zastao da oslušne. Svuda je vladao mir.

Minute su prolazile kao večnost. Čovek iz Misurija je prešao jedva pedeset jardi. Tog trenutka se dole na glavnoj ulici začuo konjski topot.

Vajat je zastao i napeto osluškivao zatvorenih očiju.

Do đavola! Zamalo nije poskočio. Pa to je bio njegov dorat!

Mora da se prevario! Udaljenost od glavne ulice je bila tolika da bi lako moglo biti da se prevario.

Lagano se šunjao dalje. Što je bliže prilazio šupi, to je bio pažljiviji.

Višer se još nije pomakao sa mesta. Vajat bi to na svaki način već čuo.

Gle, eno jednog otvora u ogradi.

Čovek iz Misurija se privuče, pa pogleda kroz njega prema šupi.

Od bandita nije bilo ni traga ni glasa.

Prema kućama, odozdo sa reke, privlačila se magla.

Šupa je bila na maloj uzvišici, tako da se jasno ocrtavala na noćnom nebu.

Maršal je morao dalje. Četvoro noške se pomicao napred, jard za jardom.

Konačno je prešao taj naporan put, tako da mu je šupa bila sa desne strane.

Vajat je osluškivao.

Ništa se nije čulo.

Odlučio je da pođe još napred ne bi li stigao do šupe sa zadnje strane.

Imao je više sreće nego što je mogao i slutiti. Jer upravo je na-

meravao da preskoči ogradu, kad se pred njim pojaviše široka leđa bandita i to baš na samom otvoru kroz koji je maršal hteo da se provuče.

Vajat je bacio jedan kamičak preko Višera.

Bandit se naglo trže i odmah se zatim povuče nazad.

Vajat je čekao.

Najednom se zločinac Gregori Višer uplašio. Okrenuo se i potrčao. Očigledno ga je protivnikova taktika izbacila iz ravnoteže.

Potrčao je pravo u ruke svoga protivnika.

Tek u poslednjem trenutku se čovek iz Misurija uspravio pred njim, visok kao stena, crn i preteći.

Višer je zastao kao maljem pogođen.

— Vajat Erp! — ote mu se iz usta.

— Da, Višer!

— Mogao sam to i pomisliti! — besneo je bandit. — Jer ko bi mi inače mogao prirediti takvo iznenađenje!

— Hajde, ruke u vis! Baci svoj plen!

Plen, zavijen u maramu, pade na zemlju.

I najednom bandit polete napred.

No i ovaj put nije imao sreće.

Vajat se u poslednjem trenutku makao u stranu, propustio bandita i udario ga u potiljak.

Bandit je beživotno ležao na zemlji.

Vajat ga zaveže na isti način kao i Hita, uze mu oružje i novac i pođe nazad.

Dole, na kraju ograde, sreo je lekara.

— Maršale, Džems Šik je pobe-
gao...

Nije morao više ništa da kaže.
I maršala obuze crna slutnja.

— Gde je Dok Holidej?

— Već mu je za petama!

Tada naiđe Everidž. Vajat mu
vrati novac, pa mu reče gde će naći
Višera i ovlasti ga da trojicu ban-
dita odvede u zatvor.

— I ključ od ćelije predajte dok-
toru.

— U redu, maršale i hvala!

Vajat prođe pored lekara prema
glavnoj ulici.

— Gde li bi sada mogao da na-
bavim nekog konja!

— Hm — reče lekar. — Ja sam
već razmišljao o tome. Najbolji konj,
koji sada postoji u gradu, pripada
Madleni Helman. To je divan belac.

— Mad Helman? — upita mar-
šal. — Ja sam je pustio. I, na žal-
ost, njen otac je od uzbuđenja osta-
vio ključ od ćelije u bravi. Do đav-
ola, Šik je pobeo na mom do-
ratu, a njegovi kompanjoni vršljaju
po gradu.

Kada su stigli do glavne ulice,
dva jahača su nailazila iz spored-
ne ulice.

Frenk Helman i njegova kćerka.

Dok Banz im potrča u susret.

— Mis Helman, Šik je ukrao
maršalovog konja. Pa...

Devojka je odmah sišla sa sedla
i privela svog konja čoveku iz
Misurija.

— Ne verujem da će moći da
stigne vašeg dorata. Ali molim vas
— morate pokušati.

Vajat se zahvali i skoči u sedlo,
pa pojuri.

Šik je jurio ulicom koja je vo-
dila prema zapadu, ha reci. Ovaj
kraj je prilično dobro poznavao,
tako da je mogao dobro da koristi
doratovu brzinu. No ipak konj ni-
je tako jurio kao kada bi mu se
gospodar nalazio u sedlu. Sem to-
ga, smetalo mu je nespretno sedlo
i kajiševi koji su ga u trku žu-
ljali.

No zločincu se činilo da juri na-
pred. Sa zadovoljstvom je razmi-
šljao o tome da ga pri ovoj brzini
niko ne može stići.

Samo, sudija — zlikovac se pre-
vario u tome.

Nešto ispred malog mestašca Vin-
lej Šik je skrenuo prema severo-
zapadu, jureći prema planinama.

Koliko li mu je sati preostajalo
još do svanuća?

Sedam, a možda i više.

To vreme je u svakom slučaju
morao da iskoristi do maksimuma.
Jer posle će slediti njegov trag.
Slutio je da su ga već gonili.

Dok Holidej je sve više smanji-
vao rastojanje.

Na žalost, u mraku nije primetio
da je Šik ispred Vinleja skrenuo,
pa projuri kroz mesto. Posle jedne
milje naiđe na gaz na reci pa za-
stade. Sišao je sa sedla pa osmotri
dno reke. Zapalio je tri šibice. —
a onda je shvatio da već satima
ovuda nije prošao nijedan jahač.

Holidej okrete svog konja i po-
jaha nazad.

Nije bio tako vešt tragač kao
maršal, pa mu je trebalo dosta vre-
mena dok je opet pronašao zločin-
čev trag.

Džems Šik je jurio uz meki bre-
žuljak prema severozapadu.

To što je Dok Holidej izgubio

njegov trag davalo je zločincu znatnu prednost. Onda je posle dva i po časa jahanja primetio svetlo nekog naselja.

Bio je to gradić u brdima — Šilbi.

Kada je stigao u glavnu ulicu, morao je na svoju žalost konstatovati da je svetlost iz više krčmi jasno osvetljavala ulicu i da su ljudi još stajali naokolo po verandama.

To je loše — razmišljao je on. Ako bi Vajat Erp samo naslutio moj trag ovde gore, ljudi će mu pomoći da me nađe.

Šik odluči da skrene u jednu sporednu ulicu. Učinio je to na način kako je navikao sa svojim konjem. Brutalno je zabio velike mamuze životinji u slabine.

Plemenita životinja nije bila navikla na takvu surovost, pa se prope na zadnje noge, tako da Šik slete sa sedla.

Pao je na zemlju i prilično se ugruvao, pa besno pogleda u životinju koja je dahćući stajala pred njim.

Sa verande jednog bara neki mlađić iz jedne grupe ljudi koji su stajali naokolo mu povika:

— Hej, mister, posle ovoga ćete sigurno morati popiti jednu.

Ljudi su sišli na ulicu, pa su pomogli Šiku da se izvuče iz raskvašene ulične prašine.

— Pa taj momak je star — reče neko uz gromoglasan smeh.

Jedan od ljudi je bolje osmotrio konja, pa zviznu i reče:

— Gle, gle, pa taj stari ima perfektnog konja!

Tada su i ostali obratili pažnju na prekrasnog konja.

— Do đavola, onda će sigurno

imati nešto love i za naša žedna grla. Dođi, stari, platićeš jedno piće, konačno, mi smo te izvukli iz blata! — reče onaj isti i to opet uz glasan smeh.

Šika su prosto odveli do krčme.

Jedan čovek je išao napred pa rastvori vrata.

Kad je svetlost velike žute petrolejske lampe osvetlila koštunjavu, mršavu Šikovu figuru, jedan čovek se iznenada pomakne za šankom.

Dvojica drugih su sledili njegov primer.

Ridokosi, koji je čvrsto držao odbeglog sudiju, pogleda ga. Kada mu je video profil reče:

— Nebesa!

Ljudi su ga preplašeno gledali.

Pored šanka mu napraviše mesto. Svi su se sklonili izuzev jednog tridesetogodišnjeg plavokosog kauboj. Bio je pijan. U ruci je držao polupraznu flašu viskija, sa kojom pođe ka Šiku.

— Hej, pogledajte tu avet! — reče pijanim glasom.

Šik ga mračno pogleda.

Kauboj priđe bliže.

— Pogledajte samo tu figuru, ljudi! Izgleda kao strašilo za ptice! Živo strašilo za ptice! Zar tako nešto postoji na svetu!

Povuče jedan dobar gutljaj iz svoje flaše. Još dok je držao flašu na usnama, zenice mu se raširiše. Flaša mu je ispala iz ruke i razbila se o pod.

— Sudija Šik! — omakne mu se. Otetura se nazad do šanka, pogleda ostale, pa se onda glasno nasmeje: — Džems Džonatan Šik! — derao se. — Čovek koji je za trista dolara svakog osuđivao na vešala. Sudija Šik!

U sudijinoj ruci najednom bljesne veliki revolver.

Kauboj se zablene u oružje. Ali bio je još uvek isuviše pijan da bi mogao shvatiti u kakvoj se opasnosti nalazi.

— Skloni tu pucaljku, Šik. Ona ti ne priliči. Tebi je potreban konopac. Na žalost, ovde u Šilbiju nema nikoga ko bi za mene platio trista dolara — odnosno neko kome bi moja smrt vredela toliku lovu.

Oroz škljocnu.

— Samo još jednu reč, ti, prijavi govedaru, pa ću te kazniti na licu mesta.

— Kazniti? Za šta? — derao se kauboj. Brzim koracima se približavao.

Šik podiže kolt.

— Slušaj, sudijo. Ja sam Feri Ked!

Sudijin pogled bljesnu samo za tren.

— Da, Feri Ked. Ti si presudio da se moj otac obesi, zato što je, navodno, ukrao jednog konja. To sigurno nisi mogao zaboraviti, burazeru, jer tada sam ti se zakleo u gradskoj većnici u Kardimu da ću ti se osvetiti. Moj otac je bio nevin, ti si to isto tako dobro znao kao i Globeri, koji ga je optužio i koji ti je — Šik — dao trista dolara za smrt mog oca! Reći ću ti još nešto, Šik! Sada znam zašto je Globeri hteo mog oca da makne s puta: zato što je on nešto znao o tom zločincu. Ali on je već dobio zasluženu kaznu! Ja sam se pobrinuo za to!

Sudijino lice se smračilo.

— Smesta da si zatvorio svoju prijavu gubicu, kauboju! Ti si pijan!

— Može biti! Ali ja ti govorim istinu, Šik, i ti ćeš...

Tada sudija skoči napred. Cev teškog revolvra je pogodila pijanog mladića u slepoočnicu.

Feri Ked se odmah sruči i ostade nepomično da leži na prijavom patosu.

— Pijani pas! — siknu Šik i pođe do šanka.

— Viski! — naredi on krčmaru. U krčmi zavlada mučna tišina.

Šik odjednom sruči pola čaše viskija u grlo, izvadi jedan novčić i baci ga na lim šanka. Onda se okrete i krupnim koracima pođe ka vratima kroz špalir koji su mu ljudi napravili.

Krčmar baci novac sa šanka i on se otkotrlja za sudijom. Džems Šik zastade tri koraka ispred vrata, osluškujući kotrljanje novčića, pa se lagano okrete.

Krčmar ga je gledao plamtećim očima:

— Neću vaš novac, sudijo!

Šikove oči se suziše:

— Šta si rekao?

— Da neću uzeti vaš novac. I još nešto: Feri je u pravu! Sem toga, ovo je moja kuća i ne želim da vas vidim u njoj.

Sudijina desna ruka polete ka opasaču. No onda se lagano spusti. Pomislio je na svoj položaj. Bio je u bekstvu. A napolju, pred vratima stajao je dorat.

Zar nije bilo moguće da mu je Dok Holidej već za petama. Taj tip se obično muvao tamo gde se najmanje očekivalo.

Isto tako je bilo moguće da je Vajat Erp primetio njegovo bekstvo i da je pošao za njim? Možda

je uspeo da pronađe dobrog konja, pa je već bio na njegovom tragu.

Ukočena izraza lica Šik reče:

— Doći ću opet, mister. A onda ćemo malo porazgovarati o tim vašim rečima. I sa onom lopužom tamo — reče, pokazujući na onesvešćenog kauboja. — Sa njim ću se takođe obračunati!

Izgovorivši te reči, okrete se i izađe iz krčme.

Dorat je poigravao amo-tamo, pa je bandit sa teškom mulkom uspeo da se vine u sedlo.

Grubo je potegao uzde.

Dorat opet nemirno zanjista. No onda pojuri napred. Zamalo jahač ponovo nije izleteo iz sedla.

U divljem trku je napustio grad u pravcu severozapada. Išao je ka brdima.

Na svoju radost Šik je primetio da je dorat i pri usponu odličan konj. Brzo je preskakivao preko zapreka u pravcu Bitberna za koji je dobro poznao put.

Oštrim galopom kretao se nekoliko milja putem, no onda skrenu na zapad, ka jednom klancu.

Šik uskoro primeti da je sve sporije napredovao. Tada po svom običaju zabi konju mamuze u slabine.

Naglim trzajem životinja se uspravi i opet zbaci svog mučitelja.

Šik pade i oseti jak bol u ramenu pa se okrete.

U slepom besu je podigao revolver.

Tada — upravo u trenutku kada je hteo da ubije tu skupocenu životinju, pogodi ga doratovo kopito.

Bio je to strašan udarac u desno rame, koji je odbacio Šika.

Revolver mu pade na stranu u kamenje.

Napola onesvešćen, Šik je ležao iza jednog kamena. Kad je došao k sebi, čuo je u daljini topot doratovih kopita.

Zločinac divlje opsova.

Jedva je ustao, pa pritisne levom rukom bolno mesta na ramenu i izgubi gotovo četvrt sata dok nije našao svoj kolt.

Lagano i stenjući pošao je uz brdo...

×

Posle dva sata Šik je stigao do prve visoravni, pa stade nad jednim klancem, gledajući u svetlo koje se videlo preko na brdu.

Tamo je, dakle, živeo neki čovek! A gde je u toj zemlji bio čovek bilo je i konja...

Šik kao leptir pođe ka svetlu.

Bilo je to mučno penjanje, klizanje, padanje, ponovo penjanje i konačno se toliko približio svetlu da je mogao da vidi da ona dopire iz jedne kolibe.

Bila je to mala brvnara.

Dok joj se približavao, držao je revolver u ruci. Očekivao je lavež psa.

Ali svuda je vladala tišina.

Samo je vetar lagano njihao krunu jedne visoke jele.

Šik se sasvim približio kolibi. Šunjao se uz njenu južnu stranu prema niskom prozoru.

U njoj je sedeo jedan bradati, stariji čovek za stolom, a na njegovoj šarenoj maramici se nalazilo nekoliko svetlucavih kamenčića, koje je posmatrao u svetlosti svoje petrolejske lampe.

„Zlato!” sinu sudiji kroz glavu.
Zlato!

Ta reč ga je tako fascinirala, da je najednom zaboravio na sve drugo, da se nalazio u bekstvu, da mu je potreban konj i da je morao dalje!

Požudnim očima buljio je u kamenčiće, koji su ležali na stolu ispred čoveka.

Šik se nagne, pa se provuče ispod prozora i obiđe ugao kuće.

Tamo napred je bio ulaz, a vrata su bila samo pritvorena.

Tiho su zaškripala.

Šik se uplaši.

Ali sve je ostalo mirno. Čovek u sobi je bio toliko zaokupljen svojim nalazom, da nije ni čuo vrata.

Šik je stajao u jednom mračnom predsoblju.

Tri jarda pred njim bila su vrata prema sobi, ispod kojih je prodiralo svetlo.

U dva velika koraka Šik stiže do vrata, pa ih naglo otvori.

Kolt je preteći blistao u njegovoj levoj ruci.

Smrtno uplašen, kopač zlata je buljio u provalnika.

— Helo — promuca on promuklo.

Šik priđe bliže:

— Ustani!

Kopač ustade iako su mu klecala kolena.

— Stani tamo kraj zida! — naredi Šik.

Kopač se ne pomače sa mesta. Gledao je u revolver, pa onda podiže pogled.

Ali lice koje spazi još više ga je zaplašilo od uperenog revolvera.

Najednom pomisli na svoju ženu u Sent Luisu, koja ga je opominjala da ne jaši sam gore u planine Montane da traži zlato.

— Mister — promuca on. — Možete uzeti zlato.

Na licu Džemsa Džonatana Šika pojavi se podrugljiv smešak:

— Da, burazeru, to ću sigurno i učiniti.

Kopač zlata je drhtao celim telom.

— Pa onda ga uzmi! — vikne on najednom. — Uzmi ga i idi!

— Odmah, burazeru!

— Ubica je uživao u vidljivom strahu čoveka. Uvek ga je strah drugih ljudi uzbudivao. Zato se nekada i borio za položaj sudije.

— Gde je tvoj konj?

— U štali — odgovorio je kopač zlata mucajući. — Zašto?

Sudijino lice se pretvori u groznu grimasu.

— Zato što mi je potreban, burazeru. A sada napred, k zidu!

— Vi hoćete da me ubijete!

— Ne brbljaj! — derao se Šik.

— Nazad ka zidu!

Pedesettrogodišnji kopač zlata Pet Norton se lagano povlačio. Nije osećao kako se kretao. Video je samo nemilosrdne oči čoveka koji je stajao kod vrata...

×

Dok Holidej je stigao u Šelbi upravo kada su krčme počele da se zatvaraju.

Sišao je sa sedla i požurio ka salunu iz koga se još videla svetlost. Vrata su bila zaključana.

Kockar pokuca na okno.

Krčmar, koji je stajao za šankom perući čaše, pogleda prema prozoru. Zatim priđe vratima, otvori ih i ustuknu: — Dok Holidej! — izgovori.

Kockar je odmeravao gostioničara ispitujućim pogledom, ali se nije mogao setiti da ga je ikada video.

— Nebesa, najpre onaj sudija, sada Dok Holidej...

— Sudija Šilk? Je li on bio ovde?

— Da.

— Kada?

— Hm — možda pre tri četvrt sata.

— A kuda je odjahao?

— Ne znam.

Kockar je pozadi krčme video jednog čoveka sa krvavim čelom.

Krčmar primeti njegov pogled pa reče:

— To je Feri Ked. On se raspravljao sa sudijom, pa ga je onaj mlatnuo revolverom.

Kauboj se u međuvremenu otreznio. Poliko priđe i radoznalo osmotri kockara.

— Jeste li vi zaista Dok Holidej?

— Da — odgovori krčmar umesto kockara. — Još kako je to on. Ja sam ga pre par godina video dole u El Pasu...

— Ako želite da znate kuda je sudija odjahao, ja ću vam to reći. U pakao. Svakaako ga je onaj konj negde zbacio.

Kockar nabra čelo.

— Bilo bi mi drago, mister, kada bi se malo jasnije izražavali.

— Da — odgovori kauboj. — Ljudi su se čudili onoj divnoj životinji...

— Slušajte, kauboju, zbog toga konja i gonim Šika.

— Zbog konja...?

— Da, on pripada Vajatu Erpu!

— Vajatu Erpu...?

Ona dvojica su zinula i razrogačila oči.

Dok Holidej oslušnu pa reče:

— Evo ga, dolazi lično.

— Igovorio je to tako kao da se to samo po sebi razume. Nije se prevario. Čovek koji je ispred krčme zaustavio konja bio je maršal.

— Helo, Dok! Kako izgleda?

Vajat Erp je skočio sa sedla i ušao u krčmu.

Dok Holidej gurnu kauboja:

— Hej, momče, priberi se. Hteo si nešto da mi pričaš o onom doratu?

— Kako...? Ah, da, onaj se vratio sam. On je sudiju već jednom zbacio tamo dole na uglu. Ljudi pričaju da je hteo da skrene i pri tome je mamuznuo konja. Očigledno je to kasnije još jednom učinio i to je skupo platilo.

— Gde je konj? — pitao je maršal brzo.

— Preko, u štali kod Morisa. Stari Moris ga je zasada sklonio kod sebe. Konačno, ne može se takvog konja pustiti samo...

Šta se sa takvim konjem ne može, ona dvojica nisu čula. Trčecim korakom pošli su ka štali.

Stari Moris je morao prvo da se digno iz kreveta. Brundajući prilazio je kapiji.

— Šta hoćete? Uostalom, ko ste vi...

— Zovem se Erp. Vajat Erp. Jedan čovek po imenu Šilk mi je dole u Repidu ukrado konja. Jednog dorata...

Stari otvori kapiju.

— Vajat Erp?

— Gde je dorat? — pitao je Holidej.

— U štali. Pobrinuo sam se za konja. Bio je prilično nervozan, ali se opet primirio. Zar ga je taj Šilk zaista ukrado? Pa to je neverovatno.

Isti čovek koji je malog Fred Mavela osudio na smrt, zato što je navodno preko kod Potera ukradio jednog konja...

Holidej pripali šibicu i pronađe jednu lampu, koju zapali.

Dorat veselo zanjišta. Osetio je svog gospodara.

Vajat Erp je milovao lepu doratovu glavu, govoreći mu nežno i smirujući ga.

Samo nekoliko minuta kasnije pojavili su iz grada. Napred maršal na svom doratu. Za njim Dok Holidej.

Vajat je spustio glavu, osmatrajući jedva vidljiviji trag. Uskoro primeti da ne mora upravljati životinjom. Trčala je sama, kao da je želela da odvede gospodara do svog mučitelja.

Uskoro su stigli do mesta na kom je konj odbacio sudiju.

Maršal je skočio sa sedla te počeo da ispituje teren, pa se opet pope na konja.

— Ovde ga je zbacio? — reče Dok.

— Da.

— A onda je potrčao dalje.

— Izgleda tako.

Samo nekoliko minuta kasnije videli su svetlost iz kolibe.

— Do đavola, Dok — a sada napred, jer ćemo inače naći još jednog mrtvaca!

X

Džems Šik je stajao kao omamljen, držeći kolt upravljen u kopača zlata.

— Gde si sakrio svoj preostali nalaz? — vikao je.

— Nemam više ništa, mister — mrmrljao je čovek uplašeno.

— Lažeš! — vikao je Šik kreštavim glasom.

— Ne lažem. Kakve li koristi od toga, kad ćete me ionako ustreliti — vi, prokleti banditu!

— Šta si rekao? — procedi ubica kroz svoje žute zube.

— Da si prokleti bandit i da ćeš stići u pakao!

Šik se pakosno nasmeja:

— Ala imaš živce, burazeru. Video sam mnoge ljude kad su umirali. I pre nego što umreš još ću ti nešto reći: Ja sam sudija Šik. Možda će te ta misao smiriti.

Oči kopača zlata se raširiše:

— Sudija Šik?

— Da — a sada ćeš otići u pakao! — derao se bandit, podigavši kolt.

Tada se uz tresak razbi okno i jedan pucanj revolvera se začu u prostoriji.

Metak je razmrskao desni zglobov bandita.

Dok Holidej je još držao kolt u ruci.

Šik ga je zaprepašćeno gledao.

— Helo, krvavi sudijo! To ti je pozdrav iz pakla!

Sudija preblede kao krpa.

— Holidej!

Tada se iza Šika otvoriše vrata. Vajat Erp je ušao u prostoriju.

— Hajde, Šik, — imamo još dug put pred nama!

Džems Džonatan Šik se lagano okrenu, gledajući u bezizrazno lice čoveka iz Misurija — Vajata Erpa!

— Napred! — naredi maršal. Dok je bandit prolazio pored njega, mar-

šal reče kopaču zlata: — Ja bih na vašem mestu noću zaklonio prozor, mister. Svetlost privlači ovakvu bagru!

×

Sudija Ouklend je bio već četvrt časa u gradu. Stajao je pred gradskom većnicom pored gradonačelnika i Dok Banza gledajući na sat.

— Mislim da ću morati sledećom poštanskom kočijom da se vratim nazad u Biling, gospodo.

— Ne, sudijo — reče lekar odlučno. — Morate čekati. Vajat Erp će sigurno doći!

— Ali ako Šik ima njegovog konja, ne verujem da će ga Vajat stići!

— Mislim, čak i ako bi Šik imao krila, da će ga ona dvojica uhvatiti...

Tog trenutka se glavnom ulicom čuo topot konjskih kopita.

Tri jahača su galopirala prema gradskoj većnici.

Vajat Erp i Dok Holidej su sjahali.

Džems Džonatan Šik je ostao u sedlu, ukočeno gledajući sudiju Ouklenda, koji je upravo izašao iz većnice.

Ouklend se približavao. Pružao

je ruku Dok Holideju i Vajatu Erpu i ne pogledavši Šika.

Vajat Erp je gledao preko ka Montan salunu. Tamo su stajali konji sa oznakama Bentan ranča.

Maršal samo kratko pogleda sudiju i reče:

— Samo trenutak, mister Ouklend. Za ovu raspravu nedostaje još jedan čovek.

Vajat pođe ka krčmi.

Sedam jahača Bentan ranča stajalo je pored šanka. Među njima rančerov sin Džeri Bentan.

Kad je čovek iz Misurija otvorio vrata, kauboiji su se okrenuli.

— Došli smo na raspravu, maršale! — reče nadzornik Vebster.

— Džeremi Bentan! — tvrdo i oštro su odjeknule te reči u prostoriji.

Kauboij ostavi čašu.

— Da — šta hoćete, obrecne se ljutito, pijanim glasom.

— Hapsim vas zbog podmetanja požara i ubistva iz nehata na Helman ranču. Pođite!

Pošto se čovek nije ni pomakao, Vajat Erp pođe prema njemu, zgrabi ga surovo za ruku i odvede preko u većnicu.

Obojica: krvavi sudija, Džems Džonatan Šik i rančerov sin Džeremi Bentan dobili su zasluženu kaznu.

K R A J

ČETVRTKOM U PRODAJI

PANORAMA

NOVO ! NOVO ! NOVO ! NOVO !

P E T I B R O J

STRIPOTEKE „PANORAMA“

U O K T O B R U

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE – 1 DINAR!

IZDAJE I STAMPA NIP FORUM, NOVI SAD, VOJVODE MIŠICA 1.

ODGOVORNI UREDNIK: TOMISAV KETIG

SEPTEMBAR 1969.